

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

4 820230 060041 >

Чоловік розплакався від щастя: військова народила в 52!

● **ЛЮБОВ СИЛЬНІША
ЗА ВІЙНУ!**

«Якщо я йшла на війну і
знала, що можу загинути,
то тим більше не боялася
вагітніти і народжувати»

Лія ЛІС

Військовослужбовиця Ната-
лія Павлюк зустріла свого
чоловіка на фронті під час
повномасштабного вторгнення.
Жінка служила в окремій Прези-
дентській бригаді імені гетьмана
Богдана Хмельницького. Після
одруження пара вирішила наро-
дити спільну дитину попри те, що
обоє мають дітей від попередніх
шлюбів. Немовля у родині з'яви-
лося, коли Наталії було 52 роки.

«Кохана, дякую тобі
за нашу донечку!»

Дивовижна розповідь – на с. 8 »

Заради кохання схуднув на 104 кілограми!

● **НЕЙМОВІРНО!**

Абсолютним переможцем
шоу «Зважені та щасливі» на
телеканалі СТБ став
В'ячеслав Грабовий,
який схуднув на
104 кілограми. На
початку участі в
проєкті важив 195
кілограмів, а у фіналі
його вага становила
91 кілограм. Загалом
учасник позбувся
104 кілограмів, що
становить понад
53 відсотки від
початкової ваги

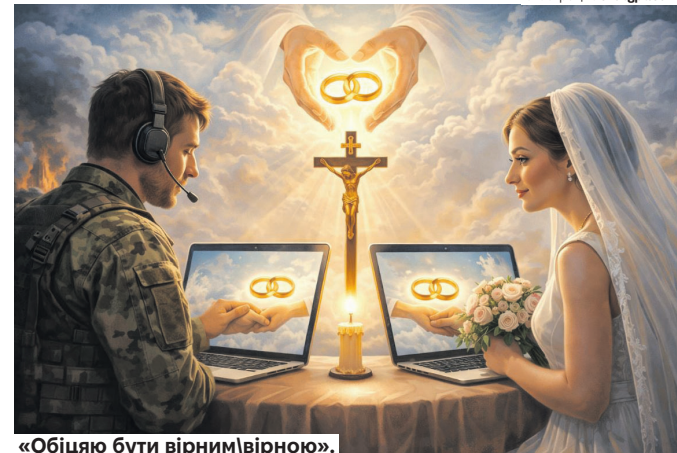
На фото – одна й та сама людина – В'ячеслав
Грабовий. Але з різницею у понад центнер!

Подорожці – на с. 9 »

Онлайн-одруження: чи можливий шлюб на відстані й чи справді він скріплений на небі?

● **СВЯТЕ І ГРІШНЕ**

Ілюстрація: chatgpt.com.

«Обіцяю бути вірним\вірною».

Читайте роздуми
священнослужителя – на с. 7 »

Фото з архіву Ірини ПРОНЦЕВИЧ.

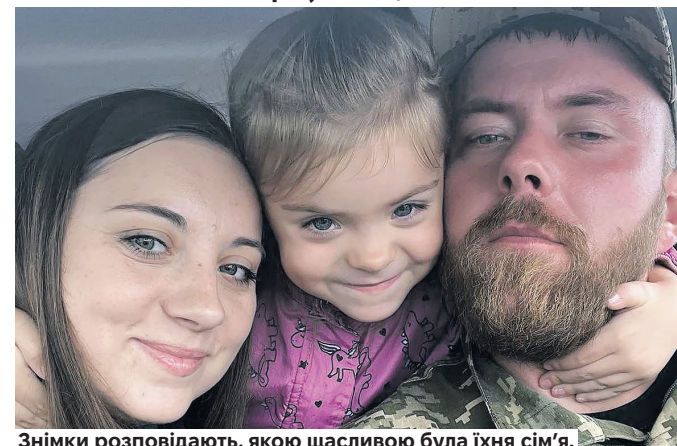
Доця й тато – кава на двох...

«Донечко, я тебе дуже люблю й любитиму навіть після смерті»

● **НЕЗАГОЙНА РАНА**

Це – і мимовільне прощання, і обіцянка навіть з Небес
оберігати свою Анюту, якій завжди так не вистачатиме
тата.

– Це найстрашніше, коли тобі дають іменний жетон, речі,
котрі належали твоєму чоловікові, батькові твоєї дитини,
й ти розумієш, що помилки не може бути, – то він, –
каже дружина загиблого воїна-Героя Олега Пронцевича
Ірина. – Якщо можна вважати, що це було хоч якесь
заспокоєння, то це те, що «смерть була моментальна» –
він навіть не встиг зрозуміти, що сталося

Знімки розповідають, якою щасливою була їхня сім'я.

Історія невимовного болю – на с. 2-3 »

Фото з фейсбук-сторінки Саватія СОБКА.

Кожен добрий вчинок, це – зерно любові, яке колись обов'язково проросте.

ІДІТЬ – І РОБІТЬ ДОБРО!

● ЗОЛОТІ СЛОВА

Навіть якщо здається, що ніхто цього не бачить. Бог бачить усе

Саватій СОБКО, ігумен ПЦУ

Навіть найменше добро, зроблене з любов'ю, має силу змінювати світ, тихо, непомітно, але невідворотно.

Любов – це єдина сила, яка не знищується часом і не старіє. Вона лікує те, що не зцілюють ліки, відкриває двері там, де все замкнено, і запалює світло навіть у найглибшій темряві.

Любов не потребує великих вчинків, іноді достатньо доброго слова, погляду, молитви, участі.

Коли любиш, не судиш, не ображаєш, не рахуєш, скільки віддав.

Любов просто живе й діє, бо інакше не може. Вона покриває безліч гріхів, бо в ній – саме серце Бога, Його нескінченне милосердя.

Тож ідіть і робіть добро, бо кожен добрий учинок, це – зерно любові, яке колись обов'язково проросте.

І навіть якщо вам здається, що все марно, не зупиняйтеся. Бо добро, зроблене з любов'ю, ніколи не пропадає. Воно завжди повертається, у Божий час і в найпотрібнішу мить.

«Не треба порівнювати мене з іншими...»

● ДЛЯ ДУШІ

Валентина ЛОГВИНЕНКО-ЦИМБАЛ

Не треба порівнювати мене з іншими.

По всіх критеріях я програю.

Як пташка, товкмачу пісню свою.

Єдине втішає:

В пташинім строю

Пташки не бувають лишніми.

«Любов, як рання пташка. Їй би небо й крила» (Віктор НАСИПАНИЙ).

фото: depositphotos.com.

«Донечко, я тебе дуже люблю й любитиму навіть після смерті»

Закінчення.

Початок – на с. 1

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Катерина ЗУБЧУК

«УСЕ, ЧЕРЕЗ ЩО МИ ПРОХОДИЛИ З ОЛЕГОМ, БУЛО В НАШОМУ ЖИТТІ ВПЕРШЕ»

Ми зустрілися в луцькій квартирі, де жило подружжя. Тут, як скаже Ірина, все нагадує про Олега. У куточку, на тумбочці – військовий баул, де кожна річ – особливо дорога жінці, знімок подружжя, на якому зафіксовано пам'ятний момент з того дня, коли вони зареєстрували свій шлюб. І розмова наша насамперед – про їхню любов...

Олег – родом із Тоболів, Ірина – з сусіднього села Рудка-Червинська, що на Камінь-Каширщині. Їхня любов – це із її шкільних літ.

– У 2010 році почалася наша історія. Я закінчувала дев'ятий клас, коли ми вперше зустрілися, – пригадує жінка. – Олег приїхав у наше село, у клуб із своїм другом (нині – нашим кумом). Дуже добре пам'ятаю, що це було 23 травня, другий день Трійці. Знайомство яскраво запам'яталося. Як і те, що було згодом, бо все, через що ми проходили з Олегом, відбувалося в нашому житті вперше.

Ірина вчилася далі в Новочервищанській школі, Олег, котрий був на три роки старший за неї, здобував спеціальність оператора комп'ютерного набору в Луцьку. Потім Ірина стала студенткою Волинського державного університету імені Лесі Українки, а її обранець часто бував за кордоном на сезонних роботах – «разом із братом бруківку укладали». А їхні зустрічі розтягнулися на довгих сім літ. Вони одружилися в 2017 році, коли Ірина закінчувала бакалаврат, а магістратура була – вже в очікуванні донечки. Стосовно того, якими були ті сім років їхніх зустрічей, Ірина говорить:

– Нелегкими... Ми сварилися й мирилися, плакали й сміялися, любили...

Фото з архіву Ірини ПРОНЦЕВИЧ.

Пам'ятиний день вінчання, коли прозвучала обітниця: «І в радості, і в горі...»

Одна з незабутніх митей їхнього щастя.

Наше життя було дуже експресивне, ми були істинно, як їнь і янь і, може, саме це нас тримало разом стільки літ. І весілля наше розтягнулося на пів місяця. 27 січня ми в Луцьку розписалися, а третього лютого повинчалися в храмі села Нові Червища, бо там була українська церква. Напередодні випало море снігу (від слова «по коліна»), пора – просто казкова. І я була щаслива, що всі ці урочистості – не в один день, що можна насолодитися незабутніми моментами.

І такий ще спогад, осо-

бливо дорогий Ірині:

– Коли під час таїнства вінчання ми давали подружню обітницю перед Богом, то Олег сказав: «Переді мною стоїть та давня картинка з першої нашої зустрічі: ти – в зеленому гольфі і великі-великі очі, крім яких я нічого не бачив». Олег, до речі, не любив танцювати. А на своєму весіллі зробив виняток. І під самий кінець з ноткою жалю мовив: «Невже все зараз закінчиться? Жили, планували – і от це сталося, а за ним – новий виток життя».

Олег Пронцевич – один із тих, хто пішов воювати на початку повномасштабного вторгнення.

«МОЖЕТЕ УЯВИТИ, ЩО ВІДЧУВАЄ ЛЮДИНА, КОЛИ ЧУЄ ТАКЕ ПРОЩАННЯ?»

І на цьому «витку» спочатку в подружжя були радісні події. Особливо пам'ятне народження донечки – дитини дуже бажаної. Олег був поруч із дружиною всі дев'ять місяців, навіть на заробітки не їздив. І, звісно, – під час пологів. Перш Ірині казали, що буде хлопчик, й це дуже потішило майбутнього татуса. Та наступне ультразвукове обстеження показало, що це – дівчинка. Але така новина, за словами жінки, не розчарувала Олега. І коли Аня вже піростала, то він сказав дружині: «Ти знаєш, я хочу ще дівчинку».

– Між Олегом і нашою донечкою був просто неймовірний зв'язок, – каже Ірина. – Я не можу говорити про це без сліз, бо, на жаль, більшу частину своїх літ вона провела без тата. Перші три роки Олег часто їздив за кордон на заробітки, тож були часті розлуки. Попри це, у нас – багато фото, зроблених у ті моменти, коли він був удома. І зараз – це те, що зберегло для Ані відчуття, якого чудового тата вона мала. Я завжди старалася плекати цей зв'язок між ними, знаючи, наскільки це цінне й важливе. Донька любила тата, він – її.

Шкода, що вже ніколи вони не зустрінуться. Коли 24 лютого 2022-го почалася повномасштабна війна, Олег був у Маневичах – мав там якраз роботу. Зразу ж повернувся. Вирішили, що в багатоповірхівці, та ще й панельній, небезпечно залишатися, й поїхали в Рудку-Червинську, до батьків Ірини.

– Ще Олег нічого не казав, – повертається спогадом у ті дні Ірина, – але я розуміла, що чоловік удома не залишиться. Що настане момент – і він піде на війну. Так і сталося. Хоч

Фото з архіву Ірини ПРОНЦЕВИЧ.

Нагорода чоловіка, листи, якими вони обмінювалися навіть у вік інтернету, – сьогодні це найдорожчі для Ірини реліквії.

спочатку змиритися з тим, що мені було важко: як це залишитися самій з малою дитиною? Олег разів п'ять ходив у Маневий військовий комбат, його зразу не хотіли брати, бо в нього не було військового досвіду. А потім такі сказали, щоб проходив медкомісію – 6-го березня візьмуть. І це, мовляв, ненадовго – хіба на пів року. Тоді я думала: «Господи, пів року – це ж так багато! Як же буде-мо без нього?». Ми тоді навіть не розуміли, куди Олег іде. Сказали, що буде четверта (навіть не друга!) лінія оборони. А насправді він потрапив у найгарячішу точку.

І перших пів року, як пригадає тепер Ірина, це був жах – на кшталт останнього дня. Щоразу, коли Олег дзвонив дружині, то прощався з нею.

– Можете уявити, що відчуває людина, коли чує таке прощання? – говорить жінка й додає: – Така була реальність. Підрозділ, в якому служив Олег, поставили на місце взводу, велике число бійців якого загинули. Вони перебували тоді в оточенні.

«БУВ ЯКРАЗ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ЧОЛОВІКА, Й МЕНІ ЗАХОТИЛОСЯ, ЩОБ ТАТО Й ДОЦЯ ПОБАЧИЛИСЯ»

Олег Пронцевич – один із тих, хто пішов воювати на початку повномасштабного вторгнення, і був на передовій у складі 68-ї бригади впродовж трьох літ. Бійців виводили на якийсь час з позиції, але повноцінної ротації так і не було – лише короткочасні відпустки. І все це – на тлі невимовного болю,

коли гинуть твої побратими – ті, хто став уже рідними. А це має неабиякий вплив на психіку. З цього приводу Ірина говорить:

– Я спілкувалася з жінками, чоловіки яких служать. Знаю, як це буває, коли вони зриваються на своїх дружинах. Чи в нас таке було? Було. Але я старалася допомогти чоловікові, розуміючи, як йому важко і як важливо виплеснути емоції. Ми з ним багато спілкувалися. Практично були на зв'язку, як тільки траплялася така можливість.

“Якось, незадовго до загибелі, вони, спілкуючися по телефону, аж посперечалися, бо чоловік сказав, що бачив у сні... смерть

Спочатку, як проходив медкомісію, Олега Пронцевича записали в снайпери. За три роки він був і медиком, і гранатометником. А оскільки це – піхота, то довго був в окопах. Уже в кінці свого бойового шляху (і життєвого, як тепер знаємо) він безпілотниками керував, бо завжди мав великий інтерес до техніки.

– Коли я чую від когось, що Олег «три роки відмучився на війні», – коментує це Ірина, – то я з цим не погоджуюся. Він жив на війні, і за ці три роки, вважаю, зробив більше, як за всі свої тридцять. Олег знайшов багато справжніх друзів – таку опору, якої до цього не мав. І стосовно справи, якою займався наостанок (це вже побратими мені розповідали, як приїжджали), був настільки вмотивованим, що, виконавши

Посмертна нагорода Олега Пронцевича.

Військовий баул Олега, де «все так пахне ним».

Вони були такі щасливі, коли був живий чоловік, тато!

свою роботу, – «відлітавши» на безпілотнику, не на перекур ішов, а до побратимів, щоб їм допомогти.

По суті, як розмірковував

час подарував мені дуже яскраві моменти. Бо це були дні для нас трьох – мене, Олега й Анюти. Олег тішився, що може за довгий час життя на війні виконувати якісь домашні справи, побути з донькою. Він мріяв навчити її плавати, кататися на велосипеді. Велосипед доньці я купила вже тоді, коли Олег загинув. І плакала, вручаючи такий подарунок, бо розуміла, що це, на жаль, те, чого люблячий тато не міг зробити сам.

«Я ПРОСИЛА, БЛАГАЛА, ЩОБ ЙОГО НЕ ЗАЛИШАЛИ ПІД ЗАВАЛАМИ»

Згадуючи про останні дні життя Олега, Ірина розповіла, що якось, незадовго до загибелі, вони, спілкуючися по телефону, аж посперечалися, бо чоловік сказав, що бачив у сні... смерть: – Я за це себе дуже картаю. Правда, він інакше висловився: «Я бачив ту тітку». Знали б ви, скільки разів та «тітка» його переслідувала! Та Олег же був «везунчик» – не раз вдавалося з нею розминутися. Але...

8 квітня Олег Пронцевич поїхав на позицію. Коли добрався до місця призначення зателефонував дружині, сказав, що все добре. Вона

спокійно, як мовиться, видихнула, бо знала, що чоловік не любить перездів у машині, оскільки там він нічого сам не контролює. Домовилися, що він подзвонить завтра. А те «завтра» вже не настало.

– Від Олега не було дзвінка і я не могла вийти на зв'язок із його побратимом, який, виявляється, безліч разів мені телефонував, та моя мобілка тієї ночі була на такому режимі, що до мене міг додзвонитися тільки Олег. Коли нарешті він з'явився на зв'язку, то я почула його коротку фразу: «Іра, ми не зможемо знайти Олега!». Був, як з'ясується потім у розмові, приліт, коли вони приїхали на позицію й поміняли хлопців. Все вибухнуло. Хлопців, які розташувалися в підвалі будівлі, – серед них знаходився й Олег, засипало. Таке вже траплялося – це ж війна, але закінчувалося благополучно. Я знала, що Олег завжди ходив кілометри, аби забрати з поля бою своїх побратимів, ішов по мінних полях, носив хлопців у відрах, збираючи по частинах. Простила, благала, щоб Олега не залишали під завалами. Його, дякувати Богу, знайшли, витягли...

Бійцям у принципі заборонено першими повідомляти рідним про факт загибелі когось. Але це саме той винятковий випадок, коли дружина, що навіть не одержавши офіційного сповіщення, знала, що чоловіка вже нема.

– За цим документом ми самі їздили у військовий комбат. Причина загибелі, як написано в свідоцтві про смерть, – мінно-вибухова травма – в Олега була розтрощена задня частина черепа, – каже Ірина. – Якщо можна вважати це хоч якимось заспокоєнням, то це те, що «смерть була моментальною» – він навіть не встиг зрозуміти, що сталося.

Похоронили Олега на Луцькому кладовищі, що в Гаразджі. І тепер, коли донька каже: «Мам, поїхали до тата», вони вирушають на це, таке дороге їм місце. Ірина везе каву і сигарети, бо, як каже, чоловік із цього починав свій ранок там, на війні. Після телефонного спілкування говорив: «Я пішов пити каву».

Ірина показує «Срібний хрест» – нагороду,

котру Олег одержав 6-го березня цього року на передовій. А ще – листи, які писала чоловікові, малюнки дочки, які вона передавала татові. Окремі аркуші, які були в його барсетці, настільки «зістарілися», що сьогодні їх непросто прочитати. Всі ці, тепер уже – сімейні реліквії, Олег зберігав впродовж трьох років на війні. І сам писав своїм дівчаткам. «Донечко, я тебе дуже люблю й любитиму навіть після смерті», – в цих словах зараз – і мимовільне прощання, і обіцянка навіть з Небес оберігати свою Анюту, якій завжди так не вистачало тата.

– У нас з Олегом передо мною було ціле життя, багато цікавих і приємних моментів – говорить Ірина. – На жаль, війна все це забрала. І сьогодні я живу з думкою: «А що б він зробив?», «А як би було краще?».

Парадоксально, але я дуже боюсь Перемоги. Боюсь, бо розумію, що, коли всі повертатимуться додому з війни, Олег до нас не прийде. Здається, тоді мені буде найважче.

...І про таке, дуже потаємне, розповіла Ірина. Виявляється, її чоловік хотів, щоб після загибелі його кремували:

– Це була воля Олега, і всі це знали. Але мені не дозволено було цього зробити. І то був ще один біль, з яким я жила до сорока днів після загибелі чоловіка. Коли ж було сорок днів, хлопці привезли його речі, серед яких був бронешит в крові. І тоді я вирішила: якщо не змогла кремувати тіло чоловіка, то спалю бронешит і розвію попел на його улюбленому місці.

Це «улюблене місце» Олега Пронцевича – біля Стиру, поблизу Дубнівського мосту, де він завжди рибалив.

– Того дня, коли я це зробила, – каже жінка, – була безвітряна погода, падав невеличкий дощ. Я сіла на березі й зрозуміла, чому мій чоловік так любив це місце. І тепер, коли мені важко, то я їду сюди зі своїм смутком і думками про Олега. Люди кажуть мені: «Відпусти його». А як? Є біль, який ніхто не зрозуміє, не переживши його. Мене тримає віра в те, що Олег десь є, і як закінчиться мій земний шлях, то ми з ним побачимось.

**«Кохання – це коли щастя іншої людини важливіше за твоє»
(Джексон БРАУН-молодший (1940 р. н.), американський письменник).**

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

5 днів побачень за 7 років таборів

● ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ

Щоб бути поруч із немічним чоловіком Іваном, Леоніда Світлична дев'ять місяців у лікарні розносила хворим їжу

Марина ЛУГОВА

З БІБЛІОТЕКИ – НА ВЕСІЛЛЯ

На початку 1950-х «Академка» (бібліотека ім. В. Вернадського) була в Києві найліпшим місцем для навчання. Студентів і аспірантів набивалося стільки, що раз на дві години великі вікна відчиняли навіть посеред зими і всіх із читальних залів виганяли на коридори. Тут знайомилися й закохувалися.

Якось серед аспірантів Інституту літератури з'явився новачок. Киянка Леоніда Терещенко, давня завсідниця «Академки» і аспірантка Інституту будівельної механіки, не звернула на нього уваги. Хлопець як хлопець. Бідоно вбраний. Високе чоло. Темне волосся, зачесане назад. Худорлявий. Рекомендувався Іваном Світличним. Час від часу перетиналися у бібліотечних коридорах.

«Минув деякий час. Яюсь, сидючи на лекції, я, замість формул на дошці, побачила... Івана, його образ виник десь із підсвідомості, а потім почав виринати дедалі частіше», – пригадувала Леоніда у книжці «Доброокий: спогади про Івана Світличного».

Після бібліотеки вони бігли в театри, кіно, на концерти. Він проводжав до зупинки трамвая, що відвозив її додому, на Поділ. Світличний мешкав тоді на Костьольній, в аспірантському гуртожитку. До переїзду в Київ із відомою закінчив факультет української філології в Харківському університеті. Льоля ж випустилася з Будівельного інституту. Вони, здавалося, були з різних світів. Та за рік вирішили створити спільний. Весілля, однак, відклали, бо помер батько нареченого.

У січні 1956-го Льоля з дивним посагом прямувала на власне весілля до Половинкиного – рідного Іванового села. Він чекав на неї вже там.

«Аспірантський термін

Івану та Леоніді Світличним випало пройти через роки випробувань та розлук – до 37-ї річниці їхнього шлюбу чоловік не дожив три місяці.

у Івана минув і треба було, отже, виселятися з гуртожитку, а він, як завжди і всюди, обростав книжками, тож до Половинкиного я везла оригінальний «посаг» – два мішки з його книжками, які насилу дотягла до поїзда», – пригадувала Льоля...

Чотири роки молоді жили у кімнаті – колишній келії Фролівського монастиря. Шестеро на 14 квадратах разом із мамою Леоніди та братовою родиною. Спали на книжках. Іван працював молодшим науковим співробітником в Інституті літератури, а згодом – у журналі «Дніпро». Льоля – в Будівельному інституті.

«ГОЛУБ'ЯТНЯ» НА УМАНСЬКІЙ

1960-го Світличні на решті отримали квартиру. Невеличку, але з кухнею, всіма вигодами. Свою. На п'ятому поверсі. З Фролівської на Уманську переїжджали з однією валізою і вантажівкою книжок.

Квартиру, що стала центром літературно-культурного життя столиці, Василь Стус назвав «голуб'ятню». Тут поети читали вірші. Тут точилися дискусії. Сюди Іван Драч, Ліна Костенко, Ігор Калинець, Микола Вінграновський, Євген Сверстюк, Іван Дзюба приходили на посиденьки. Льоля підготувала усім, чим мала. Іван давав літературні поради і книжки зі своєї найкращої в Києві бібліотеки. «Вусатий естет», так його називав Симоненко, «вусате сонечко» – так прозвав Стус.

31 серпня 1965 року до Світличних прийшли з обшуком. Всю квартиру перетрясли... Того року Івана арештували просто в поїзді. Льолю викликали на допити. «Мій чоловік – убивця, гвалтівник чи

чого ви його заарештували?», – питала вона слідчих, намагаючись довести ситуацію до абсурду. Ліна Костенко збирала підписи, щоб Світличного звільнили. Вранці 30 квітня 1966-го Льолю запросили до голови КДБ і той повідомив, що Івана звільняють як «соціально неопасного».

Із часу звільнення, Світличний став забороненим. Його перестали друкувати. Він перекладав і друкувався під чужими іменами. А в січні 1972-го його арештовують вдруге. Інкримінують, як і попереднього разу, 62-у статтю Кримінального кодексу – антирадянська агітація і пропаганда.

Через рік на закритому суді Світличному виголосили вирок: 12 років позбавлення волі (7 років таборів суворого режиму і 5 років – заслання).

ПІСЛЯ ТРЬОХ ГОЛОДІВОК СТАВ ВАЖИТИ 44 КІЛОГРАМИ...

У середині липня 1973 року Івана етапом відправили до таборів на Уралі. Льоля щоп'ять днів писала йому листи. На кожному ставила номер, щоб контролювати – дійшов чи ні. Іван писав двічі на місяць. Довгі-довгі листи. Бувало, і по 20 сторінок.

У вересні 1973-го Льоля поїхала на побачення до Івана. Не бачилися з моменту арешту – від січня 1972-го. Довго добиралася. Хотілося наговоритись, але вони розуміли, що їх і стіни слухають. Льоля намащувала маслом хліб – і шпильками для волосся писали по маслу одне одному найпотаємніше. Після побачення на Льолю чекав принизливий обшук. Роздерли спідницю. Відірвали підшви від взуття.

Фото із сайту theukrainians.org.

1974-го Іван весь рік витримував тривалі голодівки. У жовтні, на 56-й день голодування, Світличного етапом відправили з табору. 10 листопада Івана привезли не в Казань, а до Києва. Він важив 44 кілограми (перед ув'язненням його вага була 70). 22 листопада Світличним дозволили загальне побачення (побачення, на якому присутні кілька родичів ув'язненого), і Льоля тоді заплакала – такий її Іван був виснажений.

15 грудня Світличного відправили назад до табору. Етап тривав місяць. У квітні Льоля знов була в нього. Дозволили одну добу. Всього за сім років таборів у них було п'ять днів побачень.

НА ТОЙ ЧАС «ДЕДУ» ІВАНУ СВІТЛИЧНОМУ БУЛО 49 РОКІВ

13 травня 1978-го завершувався термін перебування в таборах. Фактично весь рік Світличний пробув у лікарні (потрапив туди через спазми мозкових судин, а в лікарні йому занесли гепатит). З табору на заслання Світличного відправили на тиждень раніше. Вперше за все існування табору речі вивозили коном – стільки Іван зібрав книжок, вирізок із журналів, матеріалів. Перед тим поштою надіслав понад 200 кілограмів книжок до Києва.

Івана везли разом із кримінальниками. Ті допомагали йому переносити його речі і підгодовували: «На тебе, дед, сахарку, тебе же нельзя гнилую только есть». На той момент «деду» Івану Світличному було 49 років.

Заслали Івана на Алтай. У місце з низьким ат-

мосферним тиском і кисневою нестачею.

У селі не було навіть фельдшера. Зі здоров'ям Світличного це був вирок. Льоля згадувала, як Іван страждав від носових кровотеч, які виникали раптово, – на вулиці і навіть під час сну. Але він тримався. Працював сторожем, а у вільний час займався літературою. І писав дружині листи де були такі слова: «Хай живе найкраща жінка преславного Києва і прикосновенніших околиць!».

У травні 1979-го Іванові дозволили відпустку в Києві. Це був перший і єдиний раз після арешту, коли вони гуляли містом. Всюди за ними був хвіст...

Починаючи з червня 1979-го, Льоля постійно була з Іваном на Алтаї. Йому дали роботу охоронця і поселили в гуртожитку з п'яницями. Втім, Світличний перекладав і працював над синонімічним словником, який так і не вийшов.

У лютому 1980-го Івана перевели до Майми, райцентру біля Горно-Алтайська. Поселили в хижці метрів на 12 із сусідом-міліціонером, що наглядав за ним. Влаштували палітурником в обласній бібліотеці.

То були його останні світлі часи – якщо загалом можна говорити про світло на заслання. Світлі часи в гуртожитку серед злодіїв і п'яниць. Але поруч із Льолею. І картою Советського Союзу над ліжком із позначками місць, де сидять їхні друзі.

У серпні 1981-го в Івана станеться інсульт. Після складної операції лікар порадив викликати родичів для прощання. Івана переводили з лікарні в лікарню. Виявляли нові болячки і ставили нові діагнози – то рак мозку, то саркому хребта. Налікували так, що заразили стафілококом. А після електрофорезу комірцевої зони в Світличного стався черговий напад. І тоді відняло праву руку й мову. Льоля весь час була поруч. Цілих дев'ять місяців лікарень. Розносила хворим їжу. За це мала кашу й суп. Писала листи в президію Верховної Ради, щоб дозволили перевести Івана до лікарні в Києві. Дістала відмову.

Просила скоротити тяжкохворому термін за-

слання. Не почули. Світличні відбули заслання до останнього дня.

«НАЙКРАЩЕ, ЩО БУЛО У ТЕБЕ, ІВАНЕ, – ПОХОРОН»

Вдома Іван сподівався, що стан поліпшиться. Просив Льолю купити йому книжки. Ще пам'ятав літери і міг скласти до купи кілька слів. Слухав радіо, класичну музику, особливо Баха. Іван сподівався, що в їхній «голуб'ятні» буде як колись: поетичні читання й літературні вечори, натовпи творчої молоді. Але з колишніх приятелів навідувались лише ті, кого не залякав КДБ: Михайлина Коцюбинська, Галина Северук, Семен Глузман, Євген Сверстюк, Надія Одарич, Геля Пономарьова, Іра Пієвська. Ще був Зиновій Красівський, який щоліта на кілька місяців приймав їх у себе вдома в Моршині. Там Іван міг дихати свіжим повітрям і бувати надворі.

В іншу ж пору «архітектор шістдесятницького руху» (за Михайлом Горинем) та «двигун шістдесятників» (за Богданом Горинем) постійно сидів у квартирі. Сам міг пересуватися по кімнаті. Спустилися з п'ятого поверху будинку, де не було ліфта, не було можливості. Льоля просила поміняти їм житло. Писала заяви про обмін. Та іншу квартиру Світличні отримали аж 1991 року. Незадовго до смерті Івана.

Три останніх роки Іван лежав нерухомо і не розмовляв: лише з виразом очей або потиску лівої руки Льоля здогадувалася, чого він хоче. 25 жовтня 1992 року о 17 годині 45 хвилин його серце зупинилося.

Поховали Івана Світличного на Байковому кладовищі. У вишиванці, яку колись подарував йому Василь Стус. І недалеко від Стусової могили. Кажуть, що Лесь Танюк на цвинтарі сказав фразу: «Найкраще, що було у тебе, Іване, – похорон». Бо людей прийшло багато.

Леоніда Світлична пережила чоловіка на одинадцять років. Після смерті Івана видавала його книжки, листи, спогади. І 2003-го упокоїлася поряд із ним.

P.S. На могилі Івана Світличного неспроста викарбуваний уривок з Євангелія від Івана: «Він світільником був, що горів і світив».

Джерело: theukrainians.org

Не відкладайте на потім слова «вибач» і «я тебе люблю»

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ВСІХ

Повчальну історію запропонувала фейсбук-група «Життя, яке воно є». Переконані – вона стане гарним уроком для багатьох із нас

Василина ПИСАНКА

Одного дня чоловік повернувся з роботи й застав дружину біля плити. Він підійшов, обійняв її, засипав поцілунками – щиро радіючи, що знову бачить її після дня розлуки.

Під час вечері, між усмішками та легкою розмовою, у жінки задзвонив телефон – звичайне повідомлення з побажанням доброї ночі від подруги. Але цього вистачило, щоб чоловік роздратовався. Він мовчки підвівся, не сказавши ані слова, пішов до спальні й замкнувся там,

«Не чекаймо моменту, коли вже нічого не можна буде виправити».

залишивши вечерю недоїденою.

Йй було боляче, але вона вирішила не йти за ним.

«Він же не дитина», – подумала вона.

Жінка доїла на самоті й тихо лягла спати, повернувшись до нього спиною.

Серед ночі їй раптово розбудити чоловіка, торкнувшись його руки, але він, роздратований, відмахнув-

“Побачивши, що вона досі лежить у ліжку, вирішив, що вона ще сердиться, й пішов, не попрощавшись.

ся, навіть не глянувши на неї. За мить серцевий напад обірвав їй подих.

Вранці він прокинувся, як завжди. Побачивши, що вона досі лежить у ліжку, вирішив, що вона ще сердиться, й пішов, не попрощавшись.

Згодом у місті він побачив годинник, який, як йому

здалося, їй сподобався б. Він купив його, плануючи ввечері помиритися.

Та коли повернувся додому, побачив накритий стіл... і її – нерухому в ліжку. Підійшовши ближче, він зрозумів: уже запізно.

Він зламався.

Роздавлений каяттям.

За слова, які так і не сказав.

За обійми, які стримав.

За те, що дозволив гордості говорити замість серця...

Скільки разів ми дозволяємо гордості нас рани-ти? Як часто відкладаємо «вибач» і «я тебе люблю»,

Яким стосункам ніколи не «світить» розлучення

● ВІН + ВОНА

За сімейним щастям завжди стоїть щоденна праця, увага й маленькі звички, що повторюються з дня у день

Соня ПОЦІЛУЙЧИК

Дослідники помітили: майже всі закохані пари, які живуть у гармонії довгі роки, мають спільні ритуали. Саме вони стають «невидимим клеєм», що тримає відносини «назавжди», пише **Gazeta.ua**.

ПОЧУТТЯ ГУМОРУ

Якщо вас смішать одні й ті ж жарти, то це вже 50% успіху. Як правило, пари зі схожим почуттям гумору набагато щасливіші. Може, і притягуються протилежності, але у всьому, що стосується веселощів, краще мати схожі погляди. Дивитися разом комедії, сміятися над кумедними відео в інтернеті – звичка, яка тільки зміцнює ваші відносини.

У кожній сім'ї – своя формула щастя.

ТІСНИЙ КОНТАКТ

Якщо ви підтримуєте контакт зі своїм партнером і завжди у курсі того, що відбувається в його житті (і це взаємно), то в найближчі 100 років розставання вам не загрожує.

Однак контакт повинен бути багатим з обох сторін. Мова не про тотальний контроль життя партне-

“Пари, які довіряють один одному, де кожен має своє коло інтересів, своїх друзів, набагато міцніші тих, що всіма зусиллями намагаються контролювати один одного.

ра і дзвінках щогодини. Якщо ви цікавитесь тим, як почувається ваш чоловік, про що тривожиться або що планує, а він, у свою чергу, не боїться ділитися

всією цією інформацією з вами, – це дуже високий рівень близькості.

ЩОДЕННЕ «ЛЮБЛЮ»

Якщо ви не соромитеся і не боїтеся нагадати партнеру про свої почуття (і він робить те ж саме), то це просто чудово. Пари, які не бояться зайвий раз сказати один одному приємні слова, дуже міцні.

А ось ті, хто маніпулює партнером із допомогою зізнань у коханні або компліментів, ризикують залишитися ні з чим.

СПІЛЬНІ ДРІБНИЧКИ

Якщо у вас є спільні маленькі традиції, а також «ваша пісня», «ваше» кафе і т. п., вашу пару не так-то просто розлучити. Психологи заявляють, що закохані, які мають свої сімейні традиції, улюблені місця, речі тощо, на підсвідомому рівні бояться втратити один одного, а разом із тим цю комфортну «сімейність».

ВІДВЕРТІСТЬ

Пари, які не бояться ділитися найпотаємнішим, з плином часу почуваються поруч один з одним дуже ком-

фортно... В цьому криється небезпека: зникає гострота. Так от, пари, які не лінуються додати «вогнику» у свої відносини, міцніше інших. Під «вогником» мається на увазі новизна: у зовнішньому вигляді і манері одягатися, в інтимному житті. А також спільні подорожі, відвідування майстер-класів та інших навчальних івентів. Розкриваючись перед партнером по-новому, ви ніколи не зможете один одному набриднути.

ДОВІРА

Якщо ви не боїтеся відпускати партнера куди-небудь без вас (і з його боку слідує аналогічна реакція), це – великий успіх.

Пари, які довіряють один одному, де кожен має своє коло інтересів, своїх друзів, набагато міцніші тих, що всіма зусиллями намагаються контролювати один одного і навіть на суто жіночі (або чоловічі) зустрічі приходять разом.

СПІЛЬНИЙ СОН

Пари, які засинають (або хоча б лягають спати в один час), живуть щасливо і довго. Це – банальна статистика.

До речі, ті, що прокидаються в один час, теж. Так що, навіть якщо вам не потрібно рано вставати, але ви прокинетеся разом із коханим, щоб проводити його на роботу, ризикнете заробити позачерговий кармічний бонус і подяку партнера за сніданок.

► Закоханість – це «коктейль» з гормонів щастя, що діє на мозок подібно до наркотику, стимулюючи дофамін. Обійми та навіть вид омріяної людини значно знижують відчуття болю завдяки окситоцину.

► Любов з першого погляду існує не тільки в казках – мозок формує перше враження вже за 0,2 секунди. Чоловіки, за деякими даними, закохуються швидше за жінок, реагуючи на візуальні сигнали.

► Вперше слово «love» в роман-

тичному сенсі з'явилося в англійській мові в XI столітті.

► У середньому людина закохується 7 разів у житті, але тільки деякі з цих зв'язків залишають слід. Тривалі стосунки не зменшують закоханості – у деяких

пар навіть через 20 років мозок активує ті ж зони, що й на початку.

► Перше побачення часто вирішує все: симпатія формується в перші 7 секунд. Кохання змінює сприйняття часу – години здаються хвилинами і навпаки.

«Любов – це не те, що знаходять, а те, що будують»
(Бріанна Віст (1992 р. н.), американська письменниця).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Тато Василь та дві мами: Василина і Ганна

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Зореслав СТОЖАР

...**Н**аступного літа Василина вже чекала дитину. Одного спекотного дня, коли болото пахло м'ятою й хвоею, а над лугами гули джмелі, Василь і Ганна залишилися вдвох на сінокосі (бо Василина вже мала от от народжувати і була вдома, а батько щойно повіз віз сіна на господарку). Тиша, лише порушувана шелестом серпа та криками чайок, лягала між ними, як невидимий плед. І тоді Василь зупинився, глянувши на неї, як востаннє.

– Ганнусю... – прошепотів. Вона мовчки обернулася, і в ту ж мить їхні вуста торкнулись – на мить, на подих. Але Ганна, ніби прокинувшись, відступила:

– Це – наш останній поцілунок у житті. Не гріши, Васильку. Ти вже зробив вибір. Я в Бога вимолю прощення, а сама на зраду не піду. Ніколи...

Увечері в Василині почалися перейми. Народився хлопчик. Після пологів, коли жінка відходила від слабкості, Василь мовив:

– Василино, давай попросимо Ганну стати хрещеною... Вона... Вона, як рідна...

Ілюстрація: chatgpt.com.

«Господи... дай мені сили не проклинати, а любити».

– Ти... хочеш, щоб вона хрестила нашу дитину? – Василина відчула, як щось стиснуло груди. – А що люди скажуть?

– Люди завжди говоритимуть. А вона – найсвятіша душа, яку я знаю. І нашій дитині буде щастя з її молитва-

ми. Вона ж – сама, а дитині потрібна друга мама.

Довго мовчала Василина. А потім, у сутінках, з важким серцем пішла до старої хати. Ганна вийшла на поріг у хустині й фартусі.

– Прийшла просити... – ледве промовила Василина.

– Хочеш бути хрещеною моєї дитини?

І Ганна мовчки обняла її. А потім вперше за довгий час сказала:

– Я буду любити його, як свого.

...І Василина народжувала знову і знову. У глибині душі їй здавалося, що чим більше вона дасть Василеві дітей, тим більше він буде з нею, і не піде до Ганни – не думками, не серцем. Бо іноді вночі, коли він прокидався зі сну, стискаючи її долоню, шепотів зовсім інше ім'я: «Ганнусю». Не Василинка...

“**Не гріши, Васильку. Ти вже зробив вибір. Я в Бога вимолю прощення, а сама на зраду не піду. Ніколи...**

Минали роки. Народилося десятеро дітей. Усі – похрещені Ганною. Вони бігли до «мами Ганни» з болем і радістю. Її руки лікували, її казки втішали, її молитви – оберігали. Вона не була самотня. Але була одна. Вона навчала дітей любити своїх батьків, молитися щовечора, не говорити зла ні про кого. І коли хліб падав на землю – вчила підняти, обдмухати його, поцілувати й сказати: «Пробач, святий хлібе, що зневажили тебе». Бо хліб – це святе.

...Сватів було чимало. Спочатку – молоді парубки, навіть син дядя, потім уже – вдівці чи підстаркуваті кавалери. Але кожному вона відповідала лагідно:

– Моє серце вже не моє. Вибач.

І дарувала гарбуз. Тихо. Без образи. Бо очі Василя жили в ній.

...Коли у 75 років він захворів і зліг, вона прийшла. Він лежав худий, та в очах палала тінь молодості.

– Ганнусю... – взяв її за руку, коли Василина вийшла на кухню. – Ганнусю, я все життя пам'ятав той останній поцілунок. І не знав, радіти йому чи каятись. Прости мені за зраду, що вибрав не тебе, а господарку, яку не забери із собою на той світ і яка немає почуттів...

– Мовчи, Васильку... Нехай Бог прощає, – прошепотіла вона й провела пальцями по його волоссю, як мати дитину.

...За два роки по тому, Василина, перед смертю, теж її поклікала:

– Пробач, що забрала твоє щастя...

– Я давно пробачила. Моє щастя – ваші діти. Я не сама жила. Я жила в них.

Тієї ночі, коли до вікон хати Ганни торкалася тінь яблуні, вона знову впала на коліна перед іконою. Плечі знову здригалися у риданні.

– Господи... дай мені сили не проклинати, а любити. Не вимагати, а жертвувати. Не забути, а простити...

Свічка догоряла, а надворі з'являлась зоря – як надія.

...Ганна дожила до 99 літ. Її доглядали ті, кого вона любила серцем – внук першого сина Василя і Василини та його діти. Вони знали: бабуня Ганя мала велике, але нещасливе кохання. Але так і не дізналися – до кого.

Тільки ікона знала. І мовчала. Як мовчить святе.

Лист до доні

● ДО СЛІЗ

Дорога доню, я всім серцем сподіваюся, що ти бачила мене справжньою

Донна ЕШВОРТ

Що я не вдавала, ніби в мене завжди все під контролем, і ніби життя – це легко.

Я хочу вірити, що змогла подарувати тобі віру в себе – глибоку, внутрішню, ту, яка тримає, коли все хитається.

Що я любила тебе достатньо – нехай не ідеально, інколи незграбно – але так, щоб

у тобі склався власний «план життя».

Щоб ти знала, якою буває любов. Справжня любов.

Я сподіваюся, ти бачила мене зманою.

Бо злам – це не кінець.

Це – етап. І він необхідний.

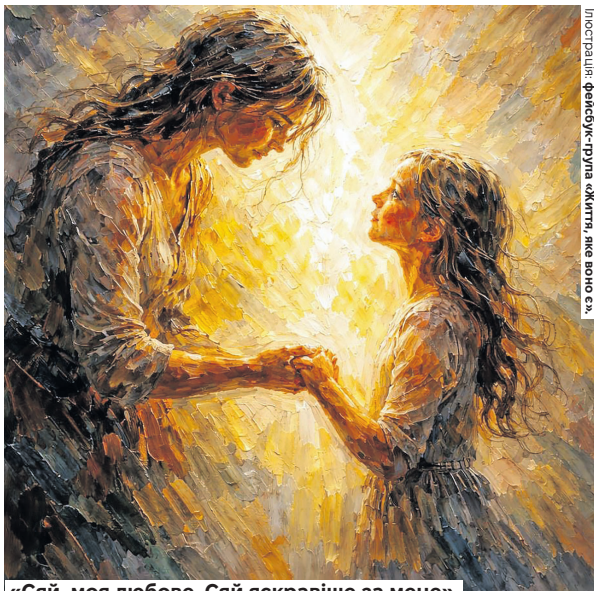
Дорога доню, я точно не зробила все правильно.

І, можливо, це – найцінніше, що я тобі дала.

Розуміння того, що ніхто не живе без помилок.

Ми прийшли в цей світ не для досконалості. Ми тут, щоб любити.

Щоб з кожним поколінням ставати сильнішими, світлішими, сміливішими.

Ілюстрація: фейсбук-група «Життя, але воно є».

«Сяй, моя любов. Сяй яскравіше за мене».

Сяй, моя любов. Сяй яскравіше за мене.

Так і має бути. А коли мене вже не буде поруч – пам'ятай: мої клітини живуть у тобі.

Ти ніколи не зможеш

втратити мене.

По-справжньому – ні. Ми з тобою – одна історія.

Двоє за ціною одного.

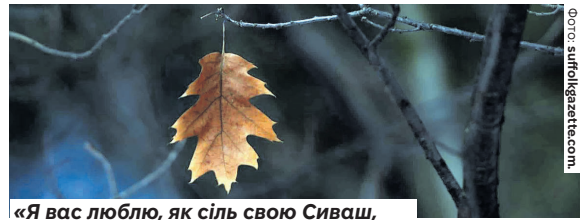
Команда. На все життя. І навіть далі.

«Вас так ніхто не любить. Я один...»

● ВИВЧИТЬ НАПАМ'ЯТЬ!

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Вас так ніхто не любить. Я один... Я вас люблю, як проклятий. До смерті. Земля на небі, вечір, щастя, дим, Роки і рік, сніги, водою стерті. Вони мені одне лиш: ви і ви... Димлять століття, води і народи... Моя ви пам'ять степу-ковиля, Зорі червоний голос і свободи. Дивіться, гляньте: мій – то голос ваш: Як світиться він тепло на світанні... Я вас люблю, як сіль свою Сиваш, Як ліс у грудні свій листок останній. 1976.

«Я вас люблю, як сіль свою Сиваш, Як ліс у грудні свій листок останній».

Онлайн-одруження: чи можливий шлюб на відстані й чи справді він скріплений на небі?

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

Людина зараз проводить багато часу в двох різних світах – у реальному житті та в інтернеті

Ми використовуємо екрани для роботи, навчання, спілкування з друзями, підтримки дружби та навіть знайомства з новими людьми. Особливо зараз багато людей відчувають це через війну, вимушену еміграцію та складні соціальні обставини, які розділили багато родин і пар. Через це виникає питання, яке раніше здавалося неможливим: чи можливо створити сім'ю в інтернеті? Чи Церква визнає такий шлюб? І найголовніше: чи Бог благословить такий союз?

Протоієрей Ігор Андрес ВЕРЕТКА
КАЗМІРЧУК, настоятель храму
Волинської ікони Божої Матері
села Богущівка Луцького району
Іоанно-Богословського деканату та
храму Святого Апостола
Андрія Першозванного
села Верхівка Луцького
району Успенського
деканату

Ці питання не є проявом легковажності. Вони народжуються з болю розлуки, з прагнення зберегти любов і з бажання бути чесними перед Богом. Саме тому відповідь Церкви повинна бути не лише чіткою, але й пастирськи уважною.

У християнстві шлюб ніколи не був просто особистою справою двох людей. Навпаки, він завжди був пов'язаний із Богом. У Біблії можна прочитати: «Поки не чоловік батька й матері і пристане до жінки своєї, і будуть обоє одним тілом» (Бут. 2:24). Апостол Павло говорить про шлюб у ще більших масштабах, порівнюючи його із стосунками між Христом і Церквою, кажучи: «Тайна ця велика; я ж

Онлайн-одруження – це щось зовсім нове, що стало частиною нашого сучасного світу, але воно не має нічого спільного з церковною традицією.

говорю про Христа і Церкву» (Еф. 5:32). Це означає, що шлюб – це не просто земна справа, а й духовна. Сам Бог бере участь у цьому союзі, роблячи його священним. Тому для християнина шлюб – це не лише любов і почуття, а шлях спасіння, спільний хрест і спільна благодать.

Православна Церква вважає шлюб священним Таїнством. Це означає, що він не є просто результатом людського рішення чи домовленості між двома людьми. У цьому Таїнстві діє особливий дар Святого Духа. Ця благодать з'єднує чоловіка й дружину, освячує їхнє подружнє життя та надає сили для спільного життя. Саме тому Православна Церква завжди ставилася до шлюбу з великою увагою і шанобливістю, бо форма шлюбу тісно пов'язана з його змістом.

Усі Таїнства Церкви мають одну спільну рису. Вони відбуваються у реальному світі, а не тільки в нашій уяві. Людина фізично приходить до церкви. Вона торкається святині, чує слова молитви, стоїть перед Богом усією своєю сутністю – душою і тілом. Цей принцип не став собі на шляху випадково. Християнство не каже, що матеріальний світ – це щось погане. Натомість воно говорить про те, що матеріальний світ може бути дуже хорошим, бо може містити в

собі щось освячене. Сам Ісус Христос прийшов у цей світ не просто як образ, а як людина з реальним тілом.

Таїнство Шлюбу теж базується на цій реальності. Чоловік і жінка разом стоять у храмі, разом слухають молитви, над ними покладаються вінці, вони п'ють з однієї чаші та тричі обходять аналой (спеціальна підставка з похилою поверхнею, що стоїть у центрі православного храму перед іконостасом, на ній розміщують головну ікону свята чи святого). Все це не є просто красивими традиціями для фото. Це глибокі знаки реальної єдності чоловіка й жінки. Усе це символізує їхній спільний шлях

отримати благодать через комп'ютер. Технології можуть показувати картинку і передавати голос, але вони не дозволяють вам бути справжнім учасником церковного життя.

Церква зовсім не проти того, щоб використовувати сучасні технології. Ми можемо проводити богослужіння онлайн, спілкуватися з людьми на духовні теми, навчати катехизації, спільно молитися, навіть якщо ми далеко один від одного. Все це дуже корисно, особливо, коли ми на війні чи хворі. Але є величезна різниця між тим, щоб просто підтримувати людей духовно, і тим, щоб звершувати Таїнство. Таїнство завж-

“

Навіть якщо онлайн-шлюб є законним для держави, він не має нічого спільного з Божою благодаттю. Тому він не може замінити вінчання в Церкві.

життя. Через ці дії Церква молиться, щоб Бог з'єднав двох людей в одне життя, в одну долю і в одну відповідальність.

Саме тому ідея вінчання через інтернет з позиції церкви не є придатною. Це йде врозріз із тим, як насправді розуміється вінчання. Ви не можете бути там тільки частково, ви не можете бути перед престолом Божим через монітор, ви не можете

ди вимагає, щоб людина була присутня особисто і брала реальну участь у ньому.

Сьогодні часто можна почути таку думку: якщо держава погоджується з онлайн-шлюбом, чому ж Церква не може зробити те саме? Відповідь досить проста. Держава і Церква – це два різні світи. Держава займається законами і правилами. Церква займається духовністю. Державний

шлюб – це питання документів і прав. Церковний шлюб – це питання віри і любові. Навіть якщо онлайн-шлюб є законним для держави, він не має нічого спільного з Божою благодаттю. Тому він не може замінити вінчання в Церкві.

Особливо важливим питанням залишається питання про те, чи визнається онлайн-одруження на небі. У церковній традиції на це питання є чітка відповідь. Все, що скріплюється на небі, повинно бути благословенне Церквою на землі. Благословення Боже подається не просто так, а через певне церковне служіння. Там, де немає священного Таїнства, немає і тієї особливої єдності, яку Церква називає справжнім шлюбом.

Церква не каже нічого поганого людям, які перебувають у стосунках на відстані. Вона знає, як усе є насправді сьогодні, і бачить, що багатьом парам доводиться чекати. Чекати на вінчання не означає, що любов закінчилась. Навпаки, це може бути часом, коли ви станете ближче до Бога, коли ви дізнаєтесь більше одне про одного, і коли ви станете ще впевненіші, що хочете створити сім'ю разом, засновану на християнських принципах.

Для таких пар Церква радить не поспішати з формами, а берегти суть. Любов перевіряється не швидкістю прийняття рішень, а вірністю і відповідальністю. Якщо чоловік і жінка справді прагнуть бути разом перед Богом, вони знайдуть у собі сили дочекатися моменту, коли зможуть стати поруч у храмі і прийняти благословення не через екран, а через живу молитву Церкви.

Онлайн-одруження – це щось зовсім нове, що стало частиною нашого сучасного світу, але воно не має нічого спільного з церковною традицією. Воно може мати певні юридичні наслідки, але це зовсім не те саме, що справжнє шлюбне життя, яке має глибокий сенс і духовну підтримку. Шлюб для християн – це не просто слова, які ми говоримо, не просто почуття, які ми відчуваємо, і не просто наміри, які ми маємо. Це справжнє життя разом, яке освячується Богом і підтримується Його благодаттю.

Справжній шлюб не боїться очікування. Він не шукає спрощень. Він народжується там, де двоє готові не лише любити, а й нести спільний хрест. Саме такий союз Церква визнає, благословляє і вірить, що він справді скріплений на небі.

«Без любові ми нічого не варті» (Матей РІКАР (1946 р. н.), непальський французький письменник, фотограф, перекладач і буддійський монах).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Чоловік розплакався від щастя: військова народила в 52!

● ЛЮБОВ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ!

Закінчення. Початок – на с. 1

Лія ЛІС

Захисниця, яка добровільно долучилася до ЗСУ на початку повномасштабного вторгнення, зустріла на війні своє кохання і наважилася в зрілому віці знову стати мамою. За вагітністю жінки пильно спостерігали спеціалісти Лікарні Святої Анни «Першого медичного об'єднання Львова». Попри те, що з такими пізними вагітностями вони вже не стикалися багато років, всі впоралися – спільними зусиллями мами та лікарів дитинка народилася здоровою. Станом на початок великої війни Наталія з Кривого Рогу була підприємницею і мала власне швейне виробництво. Та невдовзі туди прилетів снаряд і жінка, якій тоді було 48 років, вирішила не відновлювати фабрику та мобілізуватися. Служила в окремій

У зрілому віці вагітність часто супроводжується ускладненнями: і для матері, і для дитини. Але Наталія сказала: «Так, я йду на всі ці ризики».

Президентській бригаді імені гетьмана Богдана Хмельницького. Евакуйовувала поранених із поля бою та надавала побратимам домедичну допомогу. У 2023-му Наталія познайомилася на фронті з Сергієм – водієм-механіком із іншої бригади – й закохалася. Згадує, як вперше побачила свого майбутнього чоловіка: «Якраз на бойовому чергуванні була водієм. Тоді саме дощ пішов і я загрузла. А в них там купа людей у хаті. Ну, хлопці ж. То я бігом до них: «Допоможіть виштовхати». То Сергій потім розказував: «Аби я знав, що то моя майбутня дружина». Я ж каску зняла, отаке от на голові. Бігом, ще й перелякана: «Давайте бігом, треба їхати!» – пригадає жінка. Але, каже, що тоді з першого погляду закохалася в Сергія. Почуття виявилися взаємними... Навесні 2024-го закохани побралися. Попри те, що обидвоє мають дорослих дітей від попередніх стосунків, Наталія і Сергій вирішили, що хочуть мати і спільних. Тож, попри вік жінки – тоді їй був

Щаслива мама разом із медиками, які допомогли з'явитися на світ маленькій Соломії.

уже 51 рік – пара почала планувати вагітність. «Я думаю, що боятися не треба. Якщо я йшла на війну і знала, що можу загинути, то тим більше не боялася вагітності й народжувати. Це

мав емоцій – плакав від щастя». Наталія ж перевелася до іншого підрозділу, де продовжувала служити до 30-го тижня вагітності. «Син дуже зрадів, – усміхається Наталія. – Він за освітою – лікар акушер-гінеколог. Він і привів же ж сюди, в Лікарню Святої Анни «Першого медичного об'єднання Львова», до своїх наставників. Якраз завершував інтернатуру. Він дуже гарно це сприйняв і сказав: «Мамо, я буду про тебе писати наукові дисертації». Але закінчив навчання і пішов в армію».

На цьому шляху їй супроводжувала акушер-гінеколог Лікарні Святої Анни Надія Чаплінська. А пологи приймала вже інша спеціалістка – Наталія Шекета. «Наша пацієнтка настільки хотіла мати ту дитину, що, розуміючи всі ризики, свідомо пішла на них. У зрілому віці вагітність часто супроводжується ускладненнями: і для матері, і для дитини. Але Наталія сказала: «Так, я йду на всі ці ризики». Жакхиття війни, поранення – все це тільки зміцнило їх із чоловіком і дало поштовх народити спільну дитину. Ми, лікарі, зробили максимум, щоб вагітність минула без ускладнень і дитина народилася здоровою», – каже акушер-гінеколог Наталія Шекета. На запитання, чи не зіштовхувалася вона зі стереотипами щодо вагітності й материнства у зрілому віці, Наталія відповідає: «Та стикалася, чого ж. «Як ти на це наважилася?», – мене постійно це питали. Ну, отак. Відважилася, та й усе. Я впевнена була, що все буде добре. Я сама цього хотіла. І ми хотіли це з чоловіком. Це дуже важливо. У нас на двох тепер – чотири дитини й одна внучка».

На 36-му тижні вагітності шляхом кесаревого розтину в подружжя захисника та захисниці народилася дівчинка Соломія. Вона прийшла в цей світ вагою 2500 грамів і зростом 48 см. Попри вік мами, за шкалою Апгар крихітка отримала високу оцінку – 8/9 балів, що свідчить про її міцне здоров'я. Наталія ж тепер є прикладом того, що материнство в зрілому віці можливе та безпечне, якщо поруч із вами – команда досвідчених медиків. У світі жінки успішно народжують дітей і після 50 років – сучасна медицина цьому лише сприяє. Поки ж вона ще крихітка, перемога для неї та інших українських дітей віднедавна наближає і її старший брат – син Наталії. А тато Соломії після завершення реабілітації в Центрі UNBROKEN продовжує службу вже в якості інструктора.

«Коли я сказала Сергію, що вагітна, він не стримав емоцій – плакав від щастя».

«Без тебе я б не переміг», – написав В'ячеслав Грабовий для своєї тренерки Марини Боржемської.

Марта САЛЮ

Після фіналу переможця шоу «Зважені та щасливі» на телеканалі СТБ 41-річний во-

лонтер і бізнесмен В'ячеслав Грабовий поділився особистим зізнанням, що стало несподіваним продовженням його триумфу. Через кілька днів піс-

Весілля не буде

● ОЦЕ ТАК-ТАК!

24-річна Ярослава Магучіх, яка вже була заручена зі своїм коханим – українським легкоатлетом 21-літнім Назаром Степановим, прочинила завісу особистого життя

Лія ЛІС

Олімпійська чемпіонка Ярослава Магучіх останнім часом перестала публікувати світлини зі своїм нареченим. Звісно, це не лишилося поза увагою шанувальників та преси. Відтак у спортсменки напряму запитали, чи пара досі разом? І чемпіонка здивувала

словами про плани на майбутнє... Точніше, їх відсутністю. Яся, так називають Ярославу Магучіх, чітко дала зрозуміти, що не бажає обговорювати свої стосунки, сказавши, що це особисте. Та по настрою й інтонації було зрозуміло, що тема – непроста. Однак все ж натякнула на те, що зараз відбувається в її особистому житті. Магучіх дала відповідь на запитання, чи досі пара заручена і планує весілля? – Ні, не буде (весілля. – Ред.). Наступне запитання. Це – особисте, не буду відповідати. Зірка приголомшила шанувальників новиною про скасування весілля, однак невідомо, це – остаточний розрив чи тимчасова пауза в

Ярослава Магучіх – олімпійська чемпіонка Парижа-2024!

Заради кохання схуднув на 104 кілограми!

● НЕЙМОВІРНО!

Абсолютним переможцем шоу «Зважені та щасливі» на телеканалі СТБ став В'ячеслав Грабовий, який схуднув на 104 кілограми. На початку участі в проєкті важив 195 кілограмів, а у фіналі його вага становила 91 кілограм. Загалом учасник позбувся 104 кілограмів, що становить понад 53 відсотки від початкової ваги

ля фіналу він опублікував в Instagram ролик, де обіймає свою тренерку Марину Боржемську – і саме під цим відео прозвучали слова, які не залишили байдужими ні глядачів, ні саму Марину. «Моя перемога – це наша спільна історія. Один із найважливіших та найщиріших моментів мого життя. Я тебе дуже люблю! Без тебе я б не переміг», – написав Грабовий. Він зізнався, що сказав тренерці те, що довго носив у собі. В'ячеслав Грабовий підкреслив, що Марина Боржемська була його опорою у найважчі моменти – коли сумніви перекривали мотивацію, а шлях до мінус 104

В'ячеслав Грабовий підкреслив, що Марина Боржемська була його опорою у найважчі моменти, коли сумніви перекривали мотивацію, а шлях до мінус 104 кілограми здавався непереможним.

В'ячеслав Грабовий до і після приходу на проєкт «Зважені та щасливі».

кілограми здавався непереможним. Марина не залишила освідчення без відповіді. Її реакція виявилася не менш емоційною: «І я тебе люблю, мій рід-

ний! Ти моя гордість, мій океан тепла та любові! Дякую, що ти з'явився у моєму житті!» – написала тренерка, фактично підтвердивши, що між ними є більше, ніж просто робочі стосунки.

Назар Степанов освідчився Ярославі Магучіх ще в листопаді 2023 року.

стосунках, які тривали багато років. Назар Степанов освідчився Ярославі Магучіх ще в листопаді 2023-го, а загалом пара вже зустрічається 5 років. Спочатку Яся не хотіла весілля, бо спрямувала всі сили на підготовку до Олімпіади-2024, а потім знаменитість коментувала, що морально не готова влаштовувати гуляння під час повномасштабної війни. У розмові з Машею Єфросиніною легкоатлетка зізналася, що між нею та коханим дійсно існує конкуренція, бо вони обоє – спортсмени. Назар Степанов професійно займається бігом на 110 метрів з бар'єрами.

Буває таке, що хлопець переїмається через фінанси. Магучіх достатньо заробляє на рекламних контрактах. Іноді це стає причиною їхніх непорозумінь, але відвертий діалог допомагає уникнути серйозних суперечок. Ярослава радить усім парам одразу обговорювати почуття та емоції одне одного, щоб потім не з'ясувалося, що весь цей час хтось із партнерів жив із образою на серці чи відчував дискомфорт. – Він прагне ставати ще кращим. Він знає, який у мене рівень життя. Я подорожую, можу заробити гроші, і він теж так хоче. Він шукає якісь методи, щоб заробити. Наприклад,

на подарунок чи на обручку. Це його і мотивує, й трішки засмучує, але ми це проговорюємо і через спілкування все вирішуємо, – поділилася Ярослава Магучіх. Зауважимо, що Назар є сином тренерки Ярослави – Тетяни Володимирівни Степанової. **Р.С. 8 липня 2024 року на Діамантовій лізі в Парижі Ярослава Магучіх стрибнула на 2 м 10 см, побивши світовий рекорд Стефки Костадинової (2,09 м), встановлений ще в 1987 році. «Так, рекорд тримався довго, але вони існують для того, щоб їх бити», – сказала тоді Ярослава Магучіх.**

Щастя, знайдене в снігах

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Ольга ЧОРНА

Сльоза доганяла сльозу. Зоя плакала тихо, аби не злякати Сніжанку. А доня маленькою долонькою витирала мамине обличчя. І зовсім по-дорослому зітхала...

Батьки заспокоювали Зою.

– Ти ще будеш щаслива, – гладила, як у дитинстві, Зоїну голову мама.

– Натовкти б писк зятенькові, – ходив туди-сюди кімнатою злісний батько. – Не чоловік він...

Розлучилися з Горем без скандалів. Він приносив Сніжанці подарунки, вітав зі святами. Зоя навчилася сприймати його як чужу, сторонню людину.

Незважаючи на пережите, Зоїне здоров'я поліпшувалося. Тепер вона частіше зупинялася біля дзеркала. Але вродлива жінка з сумними, серйозними очима не була схожа на колишню Зою.

– Може, тобі варто повернутися на роботу. Серед людей легше, – радила мати.

– Сніжанці раду дамо. Сьогодні заходила в аптеку, дівчата запитували про тебе.

– А й справді, – підтримав батько. – А то з дому не виходиш.

...У вихідні Зоя садила Сніжанку на санчата і везла в парк. Ліпили разом маленькі сніговики. А дорогою додому заходили до магазину за мандаринами-апельсинами.

Максим любив звіддала спостерігати, як Зоя і Сніжана ліплять у парку сніговичків.

Цього дня Зоя ледве тягла санчата. Снігу нападало стільки... Сніжанка тримала торбинку з апельсинами. Раптом санчата перевернулися. Сніжана злетіла в сніг. Апельсини жовтими клубочками покотилися по дорозі.

Зоя однією рукою обтріпувала доньку, іншою – намагалася зібрати апельсини.

– Не можете ради дати, дівчата?

Незнайомий «рятівник» допоміг зібрати апельсини, витріпав маленький коцьок і застелив санчата.

– Нині дорогами ходити важко, а ви хочете їхати. Давайте, підвезу вас, – пожартував. – Зима тільки почалася, а вже замело. Моя машина стоїть у гаражі, і твою, малеча, треба поставити.

– Нам недалеко, – сказала Зоя.

– А тато мене ніколи не возив, –

обізвалася Сніжанка.

– Не хвилюйся, маленька, зима тільки почалася. Навозиться. А то мама ще загубить тебе в снігу.

– Ось наш будинок. Дякуємо. Незнайомець у відповідь усмінувся.

У зимові дні в аптеці людно.

– Доню, що б ти мені від кашлю дала?

– Пані, ті ліки дуже дорогі, знайдіть-но щось дешевше.

– Швидше рухайтесь! Шукаєте півгодини одні таблетки!

– Доброго дня. І як ви це так спокійно терпите?

За віконечком стояв знайомо-незнайомий «рятівник». Купив ліки від застуди. Подякував. Непомітно затримав на Зої погляд.

Фото: create.vista.com.

Ці дні видалися доволі холодними. Після роботи хотілося якнайшвидше додому.

А на зупинці, як на зло, завжди багато людей, тиснява.

– Зою, доброго вечора! Хотів би підвезти вас. Якщо дозволите.

– Звідки вам відомо?..

– На бейджику прочитав. А я – Максим. Зізнаюся: чекав, коли ви закінчите роботу. Погоджуйтесь, бо замерзнемо, поки будете думати. Чи вас чоловік зустрічатиме?

– Ні!

Дорогою додому Зоя дізналася, що Максим одружився на другому курсі. А на п'ятому розлучився. Його дружина закохалася в перспективного і небідного викладача. Тепер і Максим має власну справу. А особисте життя відклав на колись.

Тепер вона частіше зупинялася біля дзеркала. Але вродлива жінка з сумними, серйозними очима не була схожа на колишню Зою.

Максим намагався не набридати Зої. Інколи забігав до аптеки. Деколи підвозив додому. А ще любив звіддала спостерігати, як Зоя і Сніжана ліплять у парку сніговичків, пустують у снігу... Відчував: йому подобаються ці дві білявки. Але давнє розчарування вперто не бажало відпускати.

...Доня-невидимка знала: колись Максим зіпнить для Сніжанки величезного сніговика. І називатиме маму й доню «щастям, знайденим у снігах». Просто, ще не час...

В останній чверті життя

● СЕ ЛЯ ВІ

Багато з нас уже живуть в останній чверті свого життя. Я ділюся цими думками без політики, без релігії, без поділів – тихо, м'яко, по-людськи

Емма ІЗАБЕЛЛА

Знаєте, час має дивну здатність заскочити знезацька. Ще ніби вчора я була молодою і тільки готувалася увійти в доросле життя. А водночас здається, що минули цілі епохи. І я ловлю себе на питанні: куди поділися всі ці роки?

Я знаю – я їх прожила.

Пам'ятаю свої мрії й надії. Пам'ятаю плани, які будувала.

І раптом – ось я тут, в останній чверті.

Як це сталося так швидко?

Куди зникли роки? Де загубилася молодість?

Колись дивилася на старших людей і думала, що мені ще так далеко до їхнього віку. Я ж молода, у мене ще ціле життя попереду. Навіть уявити не могла себе на їхньому

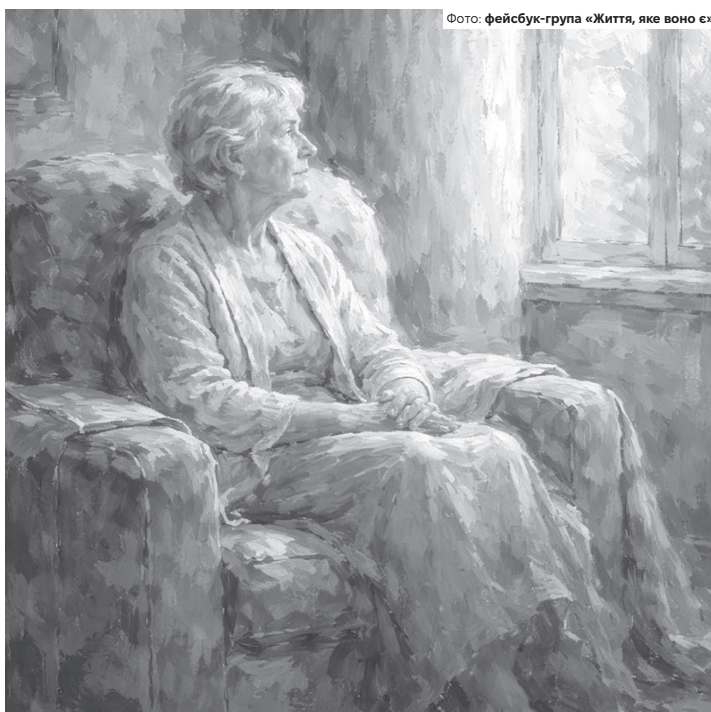

Фото: фейсбук-група «Життя, яке воно є».

Немає гарантії, що ми всі побачимо всі пори життя. Живи тепер. Сьогодні.

місці.

А тепер – я тут.

Мої друзі вже на пенсії. У них сиве волосся, повільні рухи, інша хода. Дивлячись на них, я бачу літніх людей. Хтось почувається краще, хтось гірше за мене. Але різниця оче-

видна: це вже не ті безтурботні, повні енергії люди, якими ми були колись.

Так само, як і я, вони несуть на собі сліди віку. І тепер ми – ті самі «старші люди», на яких колись дивилися, думаючи, що до цього ще ой як далеко.

Сьогодні навіть душ забігає більше сил, ніж раніше. Післяобідній сон – це вже не розкіш, а потреба. А якщо я собі його не дозволяю, то засинаю просто в тому кріслі, де почала читати чи дивитися телевізор.

Я ввійшла в нову пору життя зовсім не готовою до дискомфорту, болю, втрати енергії й сили, до того, що більше не можу робити все те, що колись могла – і не завжди цінувала.

Та я знаю одне: навіть якщо я в останній чверті й не знаю, скільки вона триватиме, коли мій шлях тут завершиться, попереду буде нова пригода.

Так, є речі, про які я шкодую.

Але ще більше – тих, за які я вдячна.

Усе це – життя.

А якщо ти ще не в останній чверті, пам'ятай: вона настає швидше, ніж здається. Не відкладай того, що хочеш зробити. Не живи «потім». Життя біжить швидкими ногами.

Роби сьогодні те, що можеш.

Немає гарантії, що ми всі побачимо всі пори життя. Живи тепер. Сьогодні.

Говори слова любові тим, кого любиш. Часто.

Можливо, хтось оцінить те, що ти для нього зробив. А якщо ні – це теж нормально.

Життя – справжній дар. Бути щасливим – це вибір. Твій.

Говори слова любові тим, кого любиш. Часто.

І пам'ятай: справжній скорб – це здоров'я, а не гроші, не золото й срібло, не майно і не цифри на рахунку.

Може здаватися, що найкраще – це виходити у світ. Але повір: повертатися додому – краще.

Ти можеш забувати імена – і це не страшно. Дехто вже давно забув, що колись знав тебе.

Те, що раніше було важливим, може втратити сенс.

Якщо заснув у улюбленому кріслі – залишайся там.

Старіти – це прекрасно.

Це спокійно.

Це наповнено спогадами, від яких не втомлюєшся.

Це справжній скорб.

Бережи себе!

Енн Міра і Джеррі Стіллер: у дуєті вони були магією.

Він зупинився, коли міг пройти повз...

● НЕСПОДІВАНІЙ ПОВОРОТ

Запросив її на каву – бо це було єдине, що він міг собі дозволити. І ця кавка перетворилася на понад 60 років разом

Kenguru.UA

Нью-Йорк, 1953 рік. Джеррі Стіллер – невисокий єврей із Брукліна, комік без грошей і без імені, який намагався пробитися в акторстві.

Енн Міра – висока ірландка-католичка з Лонг-Айленда, акторка з такою ж мрією.

Вони не були знайомі. Ходили тими самими театральними колами – і жодного разу не перетнулися.

Аж поки одного дня Джеррі не побачив Енн, яка виходила з офісу театального агента... у сльозах.

Той, хто мав їй допомогти, вчинив із нею принизливо й неприйнятно.

Енн стояла в коридорі – зла, розгублена й абсолютно сама.

Більшість людей відвели б погляд. Зробили б вигляд, що нічого не сталося.

Не втручалися б у чужу біду.

Джеррі зупинився.

Він представився і запитав, чи не хоче вона випити кави?

У нього не було грошей.

Але була можливість купити каву. І була жінка, якій потрібно було, щоб її просто хтось почув.

Енн погодилася.

Вони сиділи в простій кав'ярні. Енн говорила – про лютю, про страх, про те, як важко бути жінкою в індустрії, яка часто зневажає.

Джеррі слухав. Жартував. Змусив її усміхнутися.

Він поводився з нею як з людиною – не як із трофеєм.

І в якийсь момент щось змінилося.

Пізніше Енн скаже, що саме тоді,

сидячи навпроти цього незнайомця, вона зрозуміла: це чоловік, який її не залишить.

І вона не помилилася.

Вони почали зустрічатися.

Двоє акторів без стабільної роботи, маленькі квартири, сумніви, чи виїде колись «пробитися».

“

Саме тоді, сидячи навпроти цього незнайомця, вона зрозуміла: це чоловік, який її не залишить.

У 1954 році вони одружилися.

У США 50-х років шлюб між євреєм і католичкою викликав осуд, напругу, плітки.

Для багатьох це було «неправильно».

Для них – не мало значення.

Вони будували життя разом.

Згодом зрозуміли ще дещо: разом вони – магія.

Так народився комедійний дует Stiller & Meara.

Вони перетворили свої культурні відмінності на гумор – теплий, людський, без жорстокості.

Не висміювали різницю – вони гра-

лися з нею.

Їх запрошували знову і знову.

На The Ed Sullivan Show вони з'явилися 36 разів (The Ed Sullivan Show – «Шоу Еда Саллівана» – американське щотижневє телешоу в жанрі вар'єте, яке протягом понад двох десятиліть транслювалося на телеканалі CBS кожної неділі. – Ред.)

Люди закохалися в цю пару – низенького єврея і високу ірландку, які показували: ми різні – і саме тому нам добре разом.

У них народилися двоє дітей – Бен і Емі.

Вони стали акторами.

Бен Стіллер згодом – одним із найвідоміших.

Але Бен завжди говорив: найцініше, чого його навчили батьки, – не акторство.

Він бачив партнерство.

Повагу.

Гумор у складні моменти.

Уміння сперечатися – і знову обирати одне одного.

Навіть коли кар'єри змінювалися, вони залишалися головними глядачами одне для одного.

23 травня 2015 року Енн Міра померла у 85 років.

Джеррі був спустошений.

Після понад 60 років шлюбу він втратив не просто дружину – він втратив свого напарника.

11 травня 2020 року пішов і Джеррі Стіллер.

Їхня історія, яка почалася з кави, завершилася.

Або ні.

Бо все, що вони створили – живе далі.

У їхніх скетчах.

У фільмах їхнього сина.

У кожній парі з різним походженням, яка вирішує бути разом, попри чужі думки.

Ця історія нагадує просту річ:

Справжнє кохання не вимагає однакової віри, коріння чи минулого.

Воно вимагає вміння зупинитися, послухати, випити кави – і обирати одне одного щодня.

Він просто запросив її на каву.

Вона впізнала доброту.

І цього виявилось достатньо на все життя.

Найкрасивіше весілля, якого ніхто так і не побачив

● БРАВО! І – ГІРКО!

У Норвегії одна пара зробила вибір, який змусив багатьох переглянути уявлення про щастя

Ліна ВОГОНЬ

Вони скасували розкішне весілля. Без банкетів, без дорогих декорацій, без показної розкоші. І спрямували всі заощаджені кошти туди, де вони були потрібні по-справжньому – людям без дому.

На бюджет весілля вони збудували 14 мінібудинків. Не просто дах над головою, а маленьку спільноту, засновану на гідності, безпеці та надії.

У кожному будинку є: ліжка, якісна теплоізоляція, двері із замком і місце для особистих речей.

Поруч – спільна кухня, компостні туалети, а головне – люди, які підтримують: волонтери та соціальні працівники допомагають мешканцям знайти роботу й перейти до

стабільного житла.

Найбільше вражає не масштаб, а тиша цього вчинку.

Пара не шукала слави. Не давала гучних інтерв'ю. Про їхній крок світ дізнався завдяки емоціям самих людей, які отримали ключі від нових домівок.

А ще – багато гостей, які мали прийти на весілля, замість святкового столу взяли до рук пензлі, фарбу, матраци. Садити дерева. Будували. Допомогали.

Це історія про те,

У мережі поширюють фото пари, але так і не називають імен закоханих. Навіть якщо це й вигадка – вона дуже повчальна для кожного з нас.

що любов – це не лише

обіцянки одне одному.

Іноді любов – це

рішення зробити світ

трохи людянішим.

І, можливо, це було

найкрасивіше весілля,

якого ніхто так і не по-

бачив.

«Кохання – це коли мовчання між двома людьми присміє» (Еріх Марія Ремарк (1898 – 1970), один із найвідоміших німецьких письменників XX століття).

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

Її по праву називали секс-символом XX століття...

Бріжіт Бардо з чоловіком Жаком Шар'є та сином Ніколя-Жак Шар'є.

Бріжіт Бардо: чотири заміжжя і єдиний син, від якого відмовилася

● ЛЮДИНА-ЕПОХА

Смерть у 91-річному віці Бріжіт Бардо 28 грудня 2025-го стала не лише завершенням життя однієї з найбільших ікон XX століття, а й приводом знову переосмислити її суперечливу спадщину. Для публіки вона назавжди залишиться символом жіночої свободи, сексуальної емансипації та бунту проти буржуазної моралі. Однак за міфом Бріжіт Бардо ховалося життя, сповнене драматичних виборів, болісних розривів і складних стосунків із найближчими людьми – чоловіками та єдиним сином

Юлія КМЕТИК, focus.ua

Любов у житті Бріжіт ніколи не була тихою гаванню. Вона не раз визнавала, що шукала не стабільності, а пристрасть – і йшла, щойно та згасала. Її особисте життя складалося з чотирьох шлюбів і численних

романів, багато з яких стали легендарними.

ЧОЛОВІКИ ЯК ДОЛЯ І РУШІЙ ЖИТТЯ

Перший чоловік, режисер Роже Вадим, фактично створив з юної дівчини світову кінозірку. Саме з ним Бардо зробила крок у доросле життя і світовий кінематограф. Але навіть цей союз не витримав випробування славою і новими почуттями.

Другий шлюб із актором Жаком Шар'є став єдиним, у якому з'явилася дитина. Саме він виявився для Бардо найбільш цінним. Подружжя не витримало ані тиску публічності, ані внутрішніх криз, а народження сина лише загострило конфлікти.

Третій чоловік, мільярдер Гюнтер Сакс, уособлював гламур і надмірність 1960-х. Їхній союз був яскравим, але нетривалим, а під час нього Бардо пережила ще одну гучну любов – із Сержем Генсбуром, яка залишила слід уже не лише в приватному житті, а й у культурі.

Останній шлюб із Бернаром д'Ормалем став ви-

нятком. У зрілому віці Бардо знайшла те, чого ніколи не мала раніше, – тривалу стабільність. Разом вони прожили понад 30 років, далеко від кіно, але в постійній боротьбі за права тварин.

МАТЕРИНСТВО, ЯКЕ СТАЛО ТРАВМОЮ

На тлі бурхливих романів тема материнства в житті Бріжіт Бардо виглядає майже чужорідною. Вона ніколи не приховувала, що не хотіла бути матір'ю і не відчувала в собі для цього внутрішньої готовності.

Її син Ніколя-Жак Шар'є народився у 1960 році під час домашніх пологів у Парижі. У своїх мемуарах Бардо відверто і жорстко писала про вагітність як про примус і втрату свободи. Ці слова шокували французьке суспільство, адже йшли врозріз із традиційним образом матері.

Бріжіт відмовилася годувати сина грудьми і практично не підходила до колиски. Коли через два роки шлюб із Шар'є розпався, актриса без вагань віддала право опіки колишньому чоловікові. Вона

заявила, що не здатна дати дитині любов, і віддала перевагу кар'єрі та світському життю.

Зірка згадала про сина лише тоді, коли Ніколя виповнилося 12 років. Одного разу, гостюючи у матері, він

Бріжіт Бардо ніколи не приховувала, що не хотіла бути матір'ю і не відчувала в собі для цього внутрішньої готовності.

попросив залишитися довше, але вона відмовила: увечері в неї була звана вечеря, і дитина була недоречна. Додому до батька хлопчик повернувся у сльозах.

Секс-символ XX століття та затята захисниця тварин, чиє серце завжди було відкрито для чотирилапих, але виявилася закритим для власної дитини...

СКАНДАЛИ, СУДИ І МОВЧАННЯ

Публікація мемуарів Бріжіт Бардо «Initiales B.B.» у 1990-х роках спричинила нову хвилю скандалів. Син і колишній чоловік подали до суду, звинувативши Бардо в порушенні

приватності. Суд зобов'язав акторку виплатити значний штраф.

У відповідь Жак Шар'є опублікував власну книгу, де намагався пом'якшити образ матері в очах громадськості.

Попри конфлікти, з роками між Бардо та сином виник обмежений контакт, хоч він її не запросив на власне весілля. У зрілому віці акторка пообіцяла Ніколя більше ніколи не говорити про нього публічно. Саме тому в останні десяти-

ліття вона майже не згадувала про свою родину в інтерв'ю.

Через сина Бардо стала бабусею та прабабусею – роль, про яку вона практично не говорила, залишаючи її поза межами публічного образу. І внуки, і правнуки практично не спілкувалися зі своєю знаменитою бабусею і прабабусею...

ДО РЕЧІ

Бріжіт Бардо вважалася головною суперницею Мерілін Монро у званні секс-символу світу. Хоча їхні образи були різними, обидві стали уособленням жіночої привабливості свого часу, тому в пресі їх часто порівнювали.

Фото: kenguru.ua.

Історія левиці Джозі яскравий приклад, що тварини часто людяніші за людей.

Джозі – сліпа. Повністю

● ДО СЛІЗ

І все ж вона прожила 17 років у дикій природі. Не завдяки випадку. Не через силу. Не через інстинкти. Вона жива з однієї причини – її доньки не залишили її

Василь КІТ

Щодня дві молоді левиці йдуть поруч із нею. Легко торкаються тілом, щоб спрямувати. Чекають, коли вона відстає. Оточують, коли відчують небезпе-

ку. Ведуть до води. Полюють – для неї.

Коли здобич упольована, вони не кидаються їсти першими. Вони підштовхують матір до тіла тварини, щоб саме вона поїла першою. Коли Джозі губиться або ляка-

ється, одна стає спереду, інша – позаду, показуючи шлях. Коли дорога важка – хтось завжди залишається поруч, поки вона не зробить крок.

Так минають місяці. Роки. День за днем. Ніч за ніччю.

Дві доньки беруть матір, яка більше нічого не бачить.

У дикій природі це майже неможливо. Але саме тому Джозі досі жива.

Бо хтось вирішив не відпускати.

Бо хтось повірив, що її життя все ще має цінність.

Бо навіть там, де все жорстоке і безжальне, любов існує.

Вона не може їх бачити.

Але вони ніколи не переставали бачити її.

Іноді Бог посилає нам дітей, які стають нашими очима тоді, коли ми самі вже не бачимо дороги.

Вагітна у 15: школярка народила від дорослого чоловіка

ОСОБЛИВИЙ ВИПАДОК

У Чернігівській області Бахмацький районний суд засудив до 2 років іспитового терміну чоловіка, від якого принесла у світ дитя неповнолітня

Ліна ВОГОНЬ

Слідство встановило, що у червні 2025 року обвинувачений, який був вже дорослим, вступив у статевий зв'язок із неповнолітньою дівчиною. На той момент потерпілій було 15 років, що є порушенням встановленого законом «віку згоди» (16 років. – Ред.).

Про подію стало відомо після того, як дівчина завагітніла. Попри заяви сторін про «добровільний характер» стосунків правоохоронні органи відкрили

Проте дівчина намагалась захистити чоловіка, заявивши про добровільну згоду.

кримінальне провадження. Під час засідання підсудний визнав свою провину. Суд підкреслив, що обізнаність чоловіка про вік дівчини та наявність спільного по-

буту не скасовують факту вчинення злочину проти статеві недоторканності дитини.

Закон чітко визначає: статеві зносини з особою,

яка не досягла 16-річного віку, кваліфікуються як кримінальне правопорушення, оскільки держава зобов'язана захищати фізичний та психічний розвиток непо-

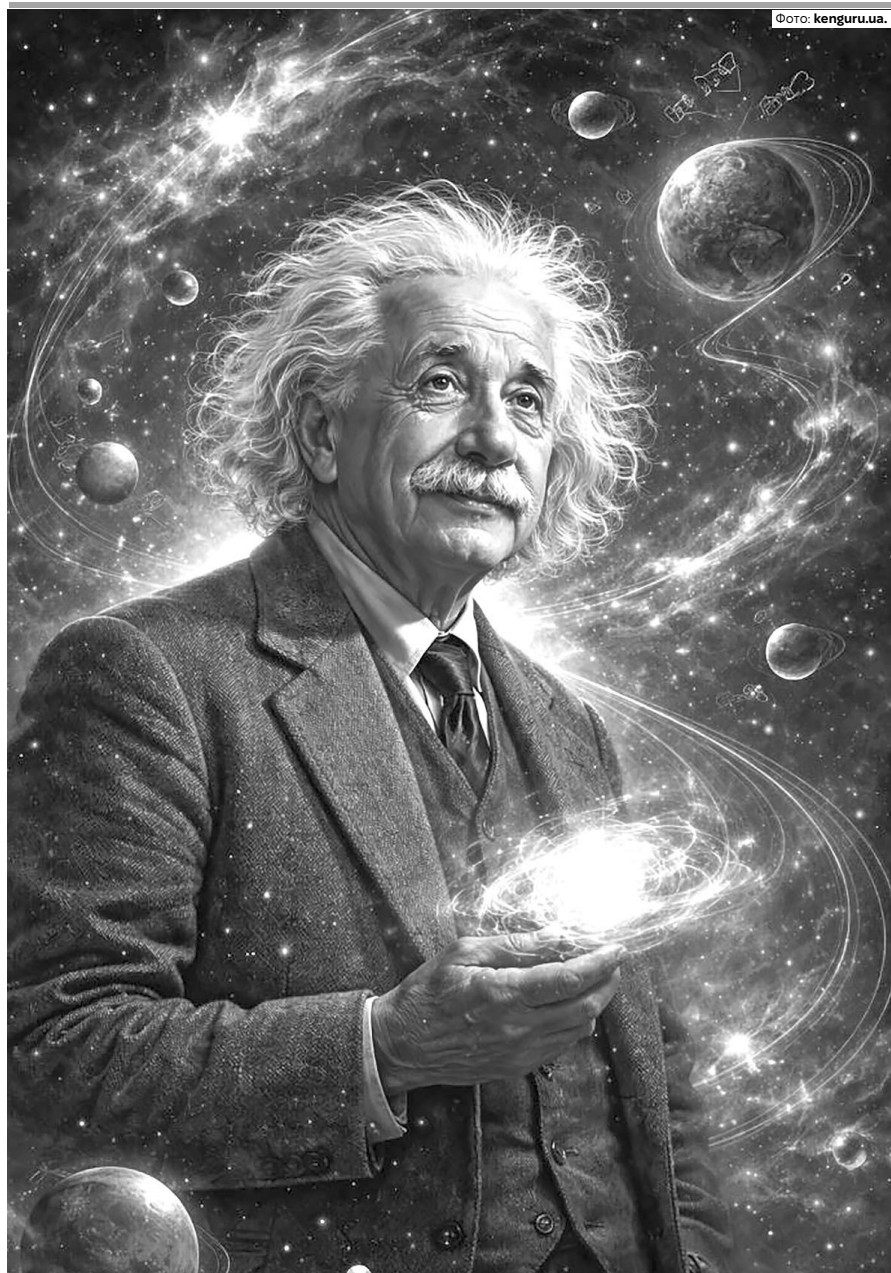
внолітніх від передчасного дорослого досвіду.

Проте дівчина намагалась захистити чоловіка, заявивши про добровільну згоду. «Наразі вона проживає разом із обвинуваченим та його родиною і продовжує навчання. Вона бачить у обвинуваченому свого майбутнього чоловіка, який має

“Закон чітко визначає: статеві зносини з особою, яка не досягла 16-річного віку, кваліфікуються як кримінальне правопорушення.

підкуватися про неї та дитину. Претензій морального та матеріального характеру не має», – йдеться у матеріалі суду.

Суд визнав чоловіка винним і призначив покарання: 2 роки і 6 місяців обмеження волі. При цьому засудженого звільнено від реального відбування покарання з призначенням 2 роки іспитового терміну.

«Я намагаюся дивитися на все як на диво», – казав один із найвизначніших науковців ХХ століття, творець теорії відносності та один із творців квантової механіки Альберт Ейнштейн (1879 – 1955).

«Якщо хочеш, щоб твоя дитина була розумною – читай їй казки»

ЖИТТЄВІ ІСТИНИ

Альберт Ейнштейн був не лише тим, хто намагався розшифрувати Всесвіт. Він залишив нам і підказки, як жити

Марія МРІЯ

Між наукою, усвідомленням і тонкою іронією – слова, які й сьогодні звучать напрочуд актуально.

Ось деякі з його найглибших життєвих уроків:

1. «Дві речі безмежні: Всесвіт і людська дурість. Хоч щодо Всесвіту я ще не до кінця впевнений».

Справжня небезпека часто не зовні. Вона – в небажанні вчитися й мислити.

2. «Той, хто ніколи не помилявся, ніколи не пробував нічого нового».

Помилка – це не поразка. Це рух. Спроба.

Ознака живого життя.

3. «Розум – як парашут: він працює лише тоді, коли відкритий».

Не бійся сумнівів, запитань і несподіванок. Закритість залишає людину на місці.

4. «Не все, що можна поразити, має значення. І не все важливе можна поразити».

Цінності не завжди вимірюються цифрами. Є речі, що мають вагу, навіть якщо їх не видно.

5. «Світ стає небезпечним не лише через тих, хто чинить зло, а через тих, хто мовчки спостерігає».

Дивитися й нічого не робити – теж вибір. І він завжди має сторону.

6. «Я намагаюся дивитися на все як на диво».

Здатність дивуватися – це форма розуму. А бачити диво – форма вдячності.

7. «Проблема нашого часу – не атомна енергія, а людське серце».

Наука сама по собі нейтральна. Усе вирі-

шують наміри того, хто нею користується.

8. «Якщо хочеш, щоб твоя дитина була розумною – читай їй казки. Якщо хочеш, щоб була ще розумнішою – читай більше казок».

Уява формує фундамент мислення. Навіть логічного.

9. «Логіка приведе тебе з точки А в точку Б. Уява може привести будь-куди».

Щоб змінювати світ, недостатньо йти за вже прокладеною лінією. Треба наважитися створити нову.

10. «Життя – як їзда на велосипеді: щоб утримати рівновагу, потрібно рухатися».

Йди вперед – навіть коли страшно. Навіть коли втомився. Нехай повільно, але не зупиняйся.

Ейнштейн залишив нам не лише формули.

Він залишив інший спосіб бути у світі – допитливий, вільний і по-справжньому людський.

«Серце має свої причини, яких розум не розуміє» (Блез ПАСКАЛЬ (1623 – 1662), видатний французький філософ, письменник, фізик, математик).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Як дід Іван випишував собі... дружину

Ілюстрація: chatgpt.com.

● І СМІХ, І ГРІХ

У селі Зачепилівка, де на кожні десять хат – дванадцять кіз і одна вежа мобільного зв'язку (яка постійно не ловить), жив собі дід Іван. 70 років, а сили – як у молодого бичка на першому побаченні. Пенсія – 15 тисяч гривень, що вважалась за тутешніми мірками еквівалентом нафтового фонду

Остап ЧЕРЕШНЯ

Жив Іван у двоповерховому будинку з видом на ставок і сусідську козу Мару, яка постійно лізла на його яблуню. Мав гектар городу, сад і в серці – велику тугу. Бо якось узав та й відчув: після того, як три роки тому померла дружина, в хаті не вистачає жіночої руки, а ще більше – жіночого голосу, який скаже: «Іване, ти знову сапу поклав у ванну?!».

Оскільки Tinder у Зачепилівці не працював (через поганий інтернет і те, що Іван думав, що Tinder – це сорт картоплі), вирішив діяти по-старому: написати листа в газету «Так ніхто не кохав» у рубрику «Шлюбні оголошення».

Оголошення було таке: «Чоловік, 70 років, який відчуває в собі силу, отримує пенсію у 15 тисяч гривень, живе самотньо в селі Зачепилівка у двоповерховому будинку, має близько гектара городу і чудовий сад, шукає собі дружину віком від 30 років. Телефон мобільний не надаю, бо хочу відчувати Вашу душу у листі, тому надсилайте їх на вулицю Кінцеву, 111. Або приїжджайте особисто. Іван».

І понеслось...

Уже за тиждень поштарка тьотя Галя, яка до того приносила лише квитанції й рекламу курячого комбікорму, ледве доперла мішок листів. «Та там не листи, там ціла літературна премія імені Івана Сосюри, який написав вірш «Так ніхто не кохав!» – жартувала вона, пихкаючи на лавці, забувши, що Сосюру, того, хто написав «Так ніхто не кохав», звали Володимиром.

Листи були з усієї України – з Дрогобича, Одеси, навіть із Тернополя (а це вже

Ось такі пристрасті відбувалися у селі Зачепилівка на Кінцевій, 111.

рівень!). Писали по-різному. Хтось – романтично, хтось – практично («Я готую борщ за 15 хвилин, є своя пральна машинка»). Одна пані навіть надіслала свою фотку з написом: «Люблю сад, город і гроші, бажано ваші».

“ А ну, цокотілка гламурна, зібрала свій рюкзачок і марш звідси! Я тобі не якась там, я борщ варю на свинячому бульйоні, не на лайках!

Але Іван усе чекав... чогось особливого. І дочекався! Приїхала до нього Ніна аж із Кривого Рогу, 35 років, енергійна, весела, з каструлею борщу під пахвою – мовляв, одразу видно, що не з пустими руками.

З першого дня між ними пішло, як по маслу: вона – на кухні, він – на городі, а вечорами разом дивились новини і сварилися, чи варто брати другий холодильник.

Сусідка баба Катя, яка по-тайки була закохана в діда Івана, підглядала за ними біноклем із горища, і кожного ранку доповідала новини села: «Іван учора мив підлогу! Своїми руками! Вона його, певно, загіпнотизувала!».

Потім з'явилася ініціатива

«Зачепилівське свавілля» – дід Іван почав допомагати іншим дідам писати оголошення. Дід Панас написав: «Шукаю жінку, яка не боїться гусей і любить вечеряти о шостій». Дід Гриць – «Маю моторолер, шукаю пасажирку по життю».

Газета «Так ніхто не кохав» підняла тираж утричі. Журналісти з обласного телеканалу приїхали знімати сюжет. Дід Іван вийшов у вишиванці і з усмішкою на всі золоті зуби сказав: «Любов – то не вік. То – борщ і добрий урожай».

Але не все було так просто. Якось у село приїхала та сама фотомодель з оголошення «люблю ваші гроші» і виявилось, що вона... справжня блогерка! Ходила по селу з телефоном, все знімала і питала: «Це що, у вас справжній курник?! А можна туди?».

Ніна спершу мовчала, але на третій день не витримала. Бо ж блогерка ночувала в сусідній кімнаті – і вона боялася, що вночі засне, а дід побіжить грітися до «молодої і крутої».

Ніна вийшла на подвір'я і влаштувала блогерці «виховну розмову» з використанням яскравих народних виразів.

– А ну, цокотілка гламурна, зібрала свій рюкзачок і марш звідси! Я тобі не якась там, я борщ варю на свинячому бульйоні, не на лайках! – гриміла Ніна, грюкаючи черпаком об ворота.

Блогерка у відповідь намагалась вести пряму трансляцію, але Ніна так майстерно кинула капцями, що зв'язок урвався ще до перших «хештегів». Слово за слово – і вже половина села стояла біля воріт Івана.

Баба Катя, яка давно плакала теплі почуття до діда Івана, тільки чекала слушної нагоди. Поки Ніна і блогерка з'ясовували, хто з них більше кохає, баба Катя принесла пиріжки з капустою, сіла поруч Івана на лавку і ніжно сказала:

– Іване, може, ти вже втомився від оцих пристрастей?.. От я тихенька, спокійна... з біноклем, з якого видно навіть зорі.

– Та я знаю, Катеріно, знаю... Ти ж усе бачиш, – відповів дід і посміхнувся.

Того ж вечора Ніна заявила, що їде додому – «бо нерви не витримують!». А блогерка

образилась, коли хтось із селян назвав її «маркетинговою халепою». Вона теж поїхала, але не з порожніми руками – зняла десять сторіз і подякувала «за село і яблука».

А баба Катя залишилась. І вже наступного ранку вона разом з Іваном поралася на городі. Ходили чутки, що дід знайшов лист, який колись баба Катя написала у відповідь на його оголошення, але так і не надіслала. І тепер щонеділі читала його йому вголос, сидячи на лавці під грушею. Бо там діда називають не тільки «котиком», а «зіронькою, яка їй світить із першої зустрічі...».

Сьогодні на першому поверсі в будинку на Кінцевій, 111, щонеділі влаштовують «вечори романтики» для всіх охочих. Місцеві діти називають Івана «дід-сваха», а дід сам каже:

– Я ж не тільки моркву садити вмію. Я і кохання проростити можу!

А потім поважно, по-філософському, додає:

– Любов не питає, скільки тобі років. І не тільки: «А борщ варити вмієш?». Вона, якщо чесно, нічого не питає. Вона може навіть мовчати. Аби тільки вона була.

● СМІШНОГО!

– Коханий, я сьогодні бачила такий гарний сон! Ніби ти мені купив норкову шубу...
– Не повіриш, любя, я в тому ж са-

мому сні бачив твого тата, який за неї розплачувався!

– Милий, скажи мені щось пристрасне!
– Люблю!

– Ні, щось гарячіше!
– Борщ!

– Кохана, це тобі!
– Ой, тюльпани! Такі гарні! А де ти їх узав?

– Та там... на клумбі біля мерії.
– Як романтично! Але... я думала, ти в магазині купиш...
– У магазині кожен може, а ти спробуй від охоронця з букетом втекти!

Готуємо на сковороді торт «Наполеон»

● ЗАПИСУЙТЕ РЕЦЕПТ!

Цей найпопулярніший у світі смаколик у багатьох асоціюється зі святом та... годинами кропіткої праці на кухні. Але що, як я скажу вам, приготувати цей торт «Наполеон» можна набагато простіше, навіть не вмикаючи духову піч?

Євген КЛОПОТЕНКО, шеф-кухар, ресторатор, громадський активіст, блогер та телеведучий

Перед вами покроковий рецепт торта «Наполеон» на сковороді – спрощена, але від того не менш смачна версія легендарного десерту. До речі, нам вдалося приготувати увесь торт (коржі та крем) на газовому пальнику.

ЯК СМАЖИТИ КОРЖІ

Коржі слід смажити на повністю сухій пателні, без жодної краплі олії. Зверніть увагу, що під час смаження на сковороді може накопичуватися борошно, яке з часом почне горіти. Тож після кож-

ного другого коржа обережно протирайте пательню сухим паперовим рушником.

ПОРАДИ З ПРИГОТУВАННЯ НА СКОВОРОДІ

Плануючи приготування «Наполеона» врахуйте, що для цього торта важливо постояти хоча б 4 – 6 годин у холодильнику, а краще усі 8. Тоді сухі коржі вберуть вологу із крему, а сам торт стане м'яким, ніжним та набуде естетичного зовнішнього вигляду. Якщо ви хочете, щоб торт просочився швидше, змащуйте коржі ще теплим (але не гарячим) кремом. Також після збирання торта, на нього можна покласти невеликий гніт, наприклад, легку дощечку або тарілку.

ЩО МОЖНА ДОДАТИ ДО ТОРТА

До крихти, якою посилають «Наполеон», можна додати трохи обсмажених та подрібнених волоських горіхів – це надасть десерту цікавішої текстури та смаку. А якщо ви любите цитрусові, то додайте до заварного крему цедру апельсина або лимона.

ІНГРЕДІЄНТИ (НА 6 ПОРЦІЙ, ЧАС ПРИГОТУВАННЯ – 1 ГОД + 5 ГОД)

Для коржів:

- 680 г борошна;
- 200 г м'якого масла;
- 1 дрібка солі;
- 250 мл пива;
- 4 жовтки.

Для крему:

- 500 мл молока;
- 100 г цукру;
- 10 г ванільного цукру;
- 2 ст. л. крохмалю;
- 2 ст. л. борошна;
- 2 жовтки;
- 70 г масла.

ПОКРОКОВЕ ПРИГОТУВАННЯ:

Крок 1: У велику миску додайте 680 г борошна, дрібку солі та 200 г м'якого масла. Ретельно розітріть масло з борошном до стану крихти. Додайте в тісто 4 жовтки та перемішайте.

Крок 2: Поступово влийте в тісто 250 мл пива і замість однорідне, еластичне тісто. Загорніть його у харчову плівку та залиште відпочити на 20 хвилин.

Крок 3: Розділіть тісто на 8 – 10 рівних частин. Кожну

На таку смакоту варто запросити гостей!

частину дуже тонко розкатайте у коло. Щоб коло вийшло ідеально рівним, виріжте його ножем, використовуючи кришку від пателні або тарілку як шаблон. Обираючи діаметр кола, орієнтуйтеся на розмір пателні, на якій плануєте смажити коржі.

Крок 4: Зробіть в кожному кружальці тіста проколи виделкою, щоб корж при смаженні сильно не роздувався. Смажте коржі на сухій розігрітій пателні по 2 хвилини з кожного боку до золотавості. Таким чином посмажте всі шматочки тіста та охолодіть їх до кімнатної температури.

Крок 5: Для крему: в сотейник налейте 500 мл молока, додайте 2 жовтки, 100 г цукру, 10 г ванільного цукру, 2 ст. л. борошна та 2 ст. л. крохмалю. Ретельно збийте масу вінчиком, щоб не було грудочок.

Крок 6: Поставте сотейник на маленький вогонь і, постійно помішуючи, доведіть до кипіння. Коли крем загустів (а це відбувається досить швидко), зніміть сотейник із вогню, додайте до крему 70 г вершкового масла, перемішайте до повного розчинення. Перелийте крем у миску, накрийте плівкою «в контакт» і залиште охолоджуватися.

Крок 7: Два найменш вдалих коржі подрібніть у крихту. По черзі змащуйте кожен корж теплим кремом, викладаючи їх один на одного.

Крок 8: Змастіть кремом також верх торта та боки, а потім рясно присипте торт підготовленою крихтою. Залиште торт при кімнатній температурі на 1 годину, а потім поставте в холодильник на 6 – 8 годин (а краще на ніч) для стабілізації та просочування.

Нехай смакує!

Як народився торт «Наполеон»

● СМАЧНА ІСТОРІЯ

Цей найпопулярніший у світі смаколик походить від французького десерту, моду на який у XIX столітті ввів відомий паризький кондитер Марі-Антуан Карем. Він приготував десерт з вершковим кремом під назвою Millefeuille, що в дослівному перекладі означає «тисяча шарів»

Ілюстрація: chatgpt.com.

Найромантичніша версія появи торта пов'язана з легендарним французьким імператором Наполеоном I Бонапартом (1769 – 1821).

торт повернувся до Франції і був переіменований на «Королівську галету». У російську імперію «Неаполі-

танець» потрапив разом із французькими аристократами, що тікали з країни під час Французької революції. Назва пізніше перетворилася на звичне нам «Наполеон».

Інша легенда є більш романтичною та розповідає про французького імператора Бонапарта, який був великим прихильником жіночої статі. Подейкують, що Бонапарт вирішив пофліртувати з однією з фрейлін своєї дружини Жозефіни. І був захоплений на місці злочину. Розгнівану дружину до-

велось переконати, що на вухо служниці він нашіпував не ніжності, а рецепт нового торта. Жозефіна повірила, але віддала наказ приготувати цей торт.

Наступного дня до столу подали новий десерт. За однією версією неабиякий розум Бонапарта видав ідею торта, за іншою – рецепт вигадав один із кондитерів, який захотів догодити імператору і трохи змінив старовинний рецепт, доповнивши десерт заварним кремом, вершками та полуницею.

Хай там як, а до

створення рецепта росіяни не мають жодного відношення. В широку масу в російській імперії «Наполеон» увійшов 1912 року, коли відбувалося святкування столітньої ювілею перемоги росії над армією Наполеона Бонапарта. До цієї події придворні кондитери Миколи II створили незвичайний десерт у вигляді трикутника. Зверху торт був посипаний крихтою, що символізує сніг, який переміг французьку армію. За основу було взято французький десерт «Мільфей».

Василина СМЕТАНА

Хоча існує кілька інших версій про виникнення тортів «Наполеон». Перша легенда каже, що ідея багатшарового десерту виникла у Франції в 1645 році

у кондитера Клавдія Геле. Рецепт швидко став популярним і його вкрали неаполітанські шпигуни. Італійські пекарі вигадали просочувати шари тіста заварним кремом і назвали новинку Napolitano. У такому вигляді

Передплатний індекс місячника

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»: 60779

Тираж номера: 5345.

VOLYN.COM.UA

Засновник: ТЗОВ «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович

Зареєстрована 18 січня 2024 року
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі ТЗОВ «Газета «Волинь»
Місцезнаходження видавця: 43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13. Поштова адреса, за якою здійснюється редакційний контроль: вул. Ковельська, буд. 2, м. Луцьк Волинської області, 43016.
E-mail: takvolyn@gmail.com, reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: 066 82 47 160, 096 77 31 037.
ТЗОВ «Газета «Волинь»
п/р UA83305299000026007000803281
АТ КБ Приватбанк, МФО 305299, ЄДРПОУ 02471695
Друк офсетний.
Обсяг – 16 сторінок формату В-4
Регістраційний номер РЗО-02487 № 142
Віддруковано: Поліграфічне видавництво «А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль. Тел.: (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua.
Замовлення №28.

«Ми кохаємо не за досконалість, а попри недоліки»
(Джоді ПІКОЛТ (1966 р. н.), американська письменниця).

Тато Василь та дві мами: Василина і Ганна

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

На благословенній землі Полісся, де ліси зустрічаються з небом, а тиша вміє говорити мовою споминів, розташоване село, загублене поміж сосен, беріз та болотяних розлогих луків. Воно здавалося зупиненим у часі, ніби сама природа вирішила залишити його як спомин про справжність – не вигадану, не спотворену, а щирі

Зореслав СТОЖАР

Тут, серед пахощів трав, пісень зозул, плачу лелек та шелесту дубів, відбулася одна історія. Її не записали в книгах, про неї не складали пісень – і тільки стара ікона в кутку однієї хати пам'ятає все від початку й до кінця. Це – історія про любов, що не померла, навіть коли її

Усе в ній закричало, але жоден звук не вирвався з уст.

поховали. Про жертвність, біль і прощення. Про Ганну. І Василя. І Василину. І ще про десятки сердець, що билися поруч з їхніми, не здогадуючись, що стали частиною великої, хоч і мовчазної драми.

Недільного вечора, після літургії, коли повітря було напоєне запахом свіжоспеченого хліба, польових квітів і ще не зібраного сіна, Василь вирішив: настав час. У вишиванці, яку мати вишивала довгими зимовими вечорами, тримаючи в кожному стібку нитки побажання добра, він ішов упевнено, але серце билось в грудях, як молодий горобець, що боїться вискочити з гнізда. Йшов не просто – ніс усе життя в долонях. Ганна чекала біля вікна, погладжуючи косу, в яку вплела кілька барвінкових гілочок, і в душі співала весільних пісень – для нього, для себе, для майбутнього.

Та коли переступив Василь поріг хати Ковтунів і сів перед батьками Ганни, розпочалась тиша, що різала душу. Батько, пан Іван, чоловік із суворим поглядом і твердої руки, довго мовчав, а тоді тяжко сказав:

– Василю... ти – хлопець добрий. Але Ганна – ще мала. Шістнадцять – не вік, щоб іти у жінки. А от Василина... Вона

вже засиділась. І вродою не гірша, і розумна. Бери її. З нею – спокій матимеш. І землю подарую з реманентом...

Слова ці впали, мов каміння в глибоку криницю. Ганна, яка крадькома визирала з-за дверей, зблідла. Усе в ній закричало, але жоден звук не вирвався з вуст.

Мати Ганни, побачивши її погляд, витерла сльозу фартухом. А Василь – опустив голову. У нього не було

“Пробач мені, сестро. Я не хотіла... Але я мушу вийти заміж...”

землі, ні худоби, лише серце – велике, закохане. І тому... він погодився. Того ж вечора засватав Василину.

...Весілля було гучне, як і годиться на Поліссі. Але в душі Ганни щось вмерло. Вона допомагала, співала дружкам, пекла короваї, а вночі – плакала в подушку. Сестра, Василина, обіймала її і просила пробачення:

– Пробач мені, сестро. Я не хотіла... Але я мушу вийти заміж...

Ганна лише кивнула. Бо любила і сестру, і його.

Закінчення історії – на с. 6

Щастя, знайдене в снігах

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Для маленької Зої зима пахла мандаринками, ялинками, шоколадом, материним і батьковим сміхом. А деревця і кущики, вбрані у білі снігові льоли, були схожі на наречених.

Якось дівчатко, коли батьки переглядали свої весільні фотографії, серйозно мовило:

– А я хочу, щоб моє весілля було взимку!

– Сонечко, взимку холодно. І квітів нема, – сміючись, відповіла мама.

– Я – сніжинка! – тупнула ніжкою доня і побігла до вікна

«Я – сніжинка!»

ним жовтим листям перший сніг. Несмілива завірюха починала білий танець під тьмяними софітами ліхтарів. Дівчинка зачаровано дивилася на народження зими...

З Ігорем Зоя зустрілася на вечірці у подружки-одногруп-

ниці Ліди. Здавалося, поруч сиділо не двоє донедавна незнайомих людей, а близькі родичі. Обоє синьоокі, біляві, вродливі. Доля-невидимка милувалася ними і сумувала водночас. Вона ж бо знає те, що невідвладне

людям, – майбутнє.

Весілля Ігоря і Зої відгуляли взимку. Швидко пролетіло чотири роки подружнього життя. І тепер вони чекали первістка. Лікарі сказали: буде дівчинка.

– Назвемо Сніжанкою. Ти не проти? – запитала в чоловіка.

Ігор у відповідь поцілував дружину.

Маленька народилася здоровою, а Зоя після пологів почувала себе зле. Жила від лікарні – до лікарні.

“Ти була часто в лікарні, я відвик від тебе як від... жінки.”

Доня тягнула рученята до тата, усміхалася, але він завжди поспішав. Винувато пояснював: мушу багато працювати. Зоїне серце, коли чоловік наспіх цілував її і Сніжанку, починало шалено й тривожно битися...

Інколи забігала Ліда. Ігор у присутності подружки ніякові. І Ліді було трохи неком-

фортно. Зоя нічого не помічала. У неї були зовсім інші клопоти.

Через тиждень після того, як відсвяткували два роки Сніжанки, Ігор прийшов додому раніше, ніж зазвичай.

– Зоя, ти повинна вислухати мене. Не хвилюйся, будь ласка. Я буду допомагати, не відмовляюся від аліментів, але не можу більше жити з тобою. Ти була часто в лікарні, я відвик від тебе як від... жінки.

– Хто вона? – чужим хрипливатим голосом запитала Зоя.

– Ліда.

Зоя не влаштовувала сцени. Він щось запитував – вона відповідала. Що саме – так і не може тепер згадати. А Сніжанка ховалася то за тата, то за маму. Сміялася. І щось щебетала, щебетала...

Аж коли Ігор зачинив за собою двері, стало невимовно боляче. Навіть фізичний біль не був таким нестерпним. Ліда, подруга!..

Що було далі – читайте на с. 10

Ольга ЧОРНА

М'якенькими білими лапками ступав холод-

24-РІЧНА
ЯРОСЛАВА МАГУЧІХ:
«ВЕСІЛЛЯ НЕ БУДЕ»

Про почуття під вибухами – на с. 8

ЧОМУ БРІЖІТ БАРДО
ВІДМОВИЛАСЯ ВІД
ЄДИНОГО СИНА?

Життєва драма – на с. 12

